

Møte onsdag den 13. februar 2008 kl. 10

President: Thorbjørn Jagland

Dagsorden (nr. 50):

1. Spørretime
  - muntlig spørretime
  - ordinær spørretime

Presidenten: Representanten Odd Einar Dørum vil framsette et representantforslag.

Odd Einar Dørum (V) [10:00:31]: Jeg har den glede på vegne av representanten Lars Sponheim og meg selv å legge fram forslag om å heve beløpsgrensen for overformynderiets forvaltning av umyndiges midler.

Presidenten: Representanten Karin S. Woldseth vil framsette et representantforslag.

Karin S. Woldseth (FrP) [10:01:00]: Jeg har på vegne av representantene Ulf Erik Knudsen, Kåre Fostervold og meg selv gleden av å fremme forslag om lovfestet likebehandling av barn som går i private og offentlige barnehager.

Presidenten: Representanten Per-Kristian Foss vil framsette et representantforslag.

Per-Kristian Foss (H) [10:01:32]: På vegne av representantene Erna Solberg, Olemic Thommessen og meg selv har jeg den glede å legge frem forslag om å utrede en omgjøring av Likestillings- og diskrimineringsombudet, Forbrukerombudet og Barneombudet til organer under Stortinget.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1

Spørretime

- muntlig spørretime
- ordinær spørretime

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at følgende statsråder vil møte til muntlig spørretime:

- statsråd Åslaug Haga
- statsråd Erik Solheim
- statsråd Knut Storberget

De annonserte regjeringsmedlemmer er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

De representanter som i tillegg til de forhåndspåmeldte ønsker å stille hovedspørsmål, bes om å reise seg. –

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten Jan Arild Ellingsen.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [10:02:38]: Jeg har et spørsmål til justisministeren.

Sist uke oppfattet jeg justisministeren som usedvanlig høy og mørk da han presenterte Regjeringens nye satsing på å styrke mulighetene for ofrene etter kriminelle handlinger. Mange av de tingene som ble lagt fram, satte Fremskrittspartiet stor pris på, og de var helt påkrevd. Likevel er det ikke tvil om at vi fortsatt har store utfordringer.

Denne uken har vi sett to eksempler på det.

TVNORGE har kjørt en sak om en trafikkskadd jente fra Bergen som ble påkjørt av en promillekjører. I etterkant ble hun tilkjent en erstatning, men siden gjerningspersonen ikke er bemidlet, får hun ikke tilgang til den, og erstatningen framstår kun som et tall på et stykke papir.

Et annet – kanskje like grotesk, om ikke mer grotesk – eksempel har vi sett fra Buskerud. En jente som 13 år gammel ble voldtatt, er i etterkant blitt tilkjent en erstatning for seinskader på 1 mill. kr. Det samme er tilfellet her: Gjerningspersonen er ikke bemidlet. Hun er altså tilkjent erstatning som hun selv må slåss for å prøve å få utbetalt.

Det mener vi i Fremskrittspartiet er totalt uheort. Staten har et klart ansvar for å ta vare på de kriminelle – legge til rette for dem, innhold i soningen osv. Hvordan vi – og statsråden – da kan forsvare at vi har en ordning der ofrene i mange tilfeller blir doble ofre, er for oss helt uforståelig.

Med bakgrunn i dette har Fremskrittspartiet foreslått og bedt å få utredet en ordning der de som blir tilkjent erstatning som følge av en kriminell handling, og som ikke dekkes av voldsofferstatningen, også skal få utbetalt sin erstatning via staten, og at staten så går til et regresskrav. Det mener vi faktisk vil være en mye bedre ordning enn det i har i dag.

Da blir mitt konkrete spørsmål til statsråden: Hva er årsaken til at justisministeren og Regjeringen har så sterke motforestillinger mot å se på en ordning der man forskutterer erstatningen, og på den måten bidrar til å styrke flere ofres stilling?

Statsråd Knut Storberget [10:04:33]: Jeg er, aller først, glad for å bli benevnt som høy og mørk. Det er ikke så ofte.

Når det gjelder vår innsats i forhold til de fornærmede, er jeg helt enig med representanten Ellingsen, og også med Fremskrittspartiet, i at der gjorde Stortinget viktige vedtak sist uke. Det var et systemskifte i den forstand at man nå skal få klare regler for hvordan man håndterer fornærmede i strafferettspleien, og som vil bidra til – det er Regjeringas ambisjon – at flere fornærmede melder fra, ikke bare til politiet, men også til barnehusene vi oppretter, og også til det sivile samfunn for øvrig når de har vært utsatt for en straffbar handling. Jeg er glad for at også Fremskrittspartiet støttet hovedtrekkene i de forslagene. Jeg tror det er ualminnelig viktig.

Når det gjelder spørsmålet om erstatning, er det slik at der har allerede staten en ordning for dem som utsettes for vold og overgrep: voldsoffererstatningsordningen. Jeg mener – og Regjeringa står også for det – at det er avgjørt viktig at vi får styrket voldsoffererstatningsordningen. Det er bakgrunnen for at man i løpet av de siste årene bl.a.

har hevet taket for hvor mye man kan få utbetalt i erstatning. Det er også bakgrunnen for at vi utvider virkeområdet, som er gjort nå, og som er innbakt i årets budsjett, bl.a. skal barn i større grad kunne få voldsoffererstatning. Det er også bakgrunnen for at de som utsettes for vold og overgrep hjemme, særlig kvinner og barn, i større grad skal kunne få komme i posisjon for erstatning. Jeg mener at det er nettopp voldsoffererstatningsordningen som må ta vare på de økonomiske behov og imøtekomme de behovene som volds ofre har, og da er det den ordningen vi skal gjøre bedre, slik vi gjorde sist uke. Men jeg mener også at vi har arbeid å gjøre, og derfor har jeg sagt at vi skal komme tilbake til Stortinget når det gjelder å vurdere bl.a. tak og spørsmålet om erstatningsutbetaling der det er flere overgrep, og der det er flere ofre.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [10:06:39]: Jeg takker selvfølgelig statsråden for svaret. I hvilken grad han er høy og mørk, kan vi ta etterpå.

Poenget med problemstillingen er at selv om vi har en god voldsoffererstatningsordning – som klart kan bli bedre – har vi mennesker som faller utenfor, og som helt klart føler seg som doble ofre. Gjerningsmannen blir dømt og får en straff, de blir tilkjent en erstatning, og så får de den ikke utbetalt fordi systemet ikke er sånn at de kan få tilgang til de midlene de faktisk er tilkjent. Da tror jeg veldig mange føler seg som et dobbelt offer. De har tillit til at staten tar et oppgjør med gjerningspersonen. De har tillit til at staten skal rydde opp og bistå dem, osv. Når det ikke skjer, rammes de dobbelt opp. Så jeg hilser velkommen statsrådens invitt til å se nærmere på voldsoffererstatningsloven og de ordningene vi har. Det aller viktigste er å sørge for at de som er ofre for kriminalitet, faktisk unngår å bli doble ofre, men at de oppnår å bli ivaretatt og at de får sine rettigheter styrket.

Så jeg håper at statsråden kan bekrefte at de to eksemplene jeg viste til i mitt første spørsmål, vil bli tatt med og vurdert som utgangspunkt, som eksempler på den nye ordningen – og en bedre ordning.

Statsråd Knut Storberget [10:07:43]: Vi går igjennom flere saker, særlig de sakene som nå når makstaket for voldsoffererstatning. Det er noen og tredve saker som man har en gjennomgang på, og jeg skal også ta med meg de sakene som representanten spør om. Samtidig må det være en glede at vi faktisk bruker voldsoffererstatningsordningen og den diskusjonen vi har hatt rundt den, til nettopp å utvide virkeområdet.

Små barn som er vitne til overgrep hjemme, har nå en mulighet til å søke voldsoffererstatning. Det er ett eksempel på at vi foretar utvidelser overfor særlig sårbare grupper.

Så er det grunn til å peke på at også her er det slik at de kronene som kommer fra det offentlige – og noen fra det private også – ikke vil være alfa og omega når det gjelder rehabilitering. Slike problemer løser vi ikke bare med erstatning. Vi ønsker oss ikke et samfunn som skal prise den type overgrep bare i kroner og øre. Derfor må vi også ha bevissthet rundt andre tiltak.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Solveig Horne.

Solveig Horne (FrP) [10:08:56]: Vi har hørt her at justisministeren har snakket varmt om at utvidelse av voldsoffererstatningsordningen er det som er løsningen. Men vi har også fått flere eksempler på at dette ikke blir ivaretatt godt nok – eksempler på at unge jenter som blir voldtatt, ikke får den erstatningen de skal ha, på grunn av at den skyldige ikke har penger. Føler statsråden at disse unge jentene som blir utsatt for denne kriminelle handlingen, blir ivaretatt godt nok?

Statsråd Knut Storberget [10:09:27]: Regjeringas utålmodighet når det gjelder å møte ofre for voldtekt, og særlig vold som rammer i det som ofte benevnes som nære relasjoner, viser nettopp at her er vi ikke fornøyd med situasjonen, verken strafferettslig eller når det gjelder den økonomiske og den helsemessige oppfølgingen av disse ofrene. Det er bakgrunnen for den handlingsplanen vi la fram før jul som heter «Vendepunkt», som innebærer 50 konkrete punkter, og som jeg mener faktisk er viktig for å kunne løfte statusen til disse ofrene.

Det er jo nettopp voldsoffererstatningsordningen som skal møte den voldtektsutsatte med henblikk på den økonomiske siden. Der er taket utvidet betydelig – opp til 1,3 mill. kr – og vi ser også at man i mye større grad enn tidligere har fått høyere erstatningsutmåling, noe som faktisk gagnar nettopp de ofrene som representanten peker på.

Presidenten: Elisabeth Aspaker – til oppfølgings-spørsmål.

Elisabeth Aspaker (H) [10:10:28]: Det er riktig at Stortinget forrige uke satte nye, viktige ting på plass i forhold til fornærmedes og etterlattes stilling i norsk rett. Men det er dessverre også et faktum at mange ofre for kriminalitet må vente svært lenge på å få sin erstatning. De får den kanskje ikke i det hele tatt, fordi lovbrøtteren ikke er i stand til å gjøre opp for seg. Det er en vanskelig problemstilling, og hensynet til ofrene tilsier at man bør se nærmere på om det finnes mulighet for å unngå at de må vente på sin erstatning over lang tid.

Det er forskjell på å være utsatt for hærverk på bilen og å bli utsatt for voldtekt eller annen alvorlig skade på legemet. Så spørsmålet mitt til statsråden er om han vil vurdere å se nærmere på muligheten for å avgrense en forskuttering av sivile krav fra statens side for de aller mest alvorlige forbrytelsene som har ført til stor skade på liv og helse.

Statsråd Knut Storberget [10:11:27]: Staten foretar jo allerede en utbetaling, og på mange måter en forskuttering, i forhold til det sivile krav, ved at man har etablert voldsoffererstatningsordningen. Jeg har ikke tro på en generell ordning hvor staten nærmest står som en garantist for alle erstatningskrav. Det forstår jeg at heller ikke Høyre vil bevege seg inn på når man snakker om avgrensning. Det er Regjeringas oppfatning at der er voldsoffererstatningsordningen en veldig god ordning. Og det er som jeg

sa i mitt forrige svar, det som er bakgrunnen for at vi nettopp bruker voldsoffererstatningsordningen når vi nå velger å utvide erstatningsutbetalingene fra det offentlige og til dem som trenger det aller mest. Der kommer de gruppene som er svakest, enten det er barn som utsettes for vold, eller kvinner som utsettes for vold hjemme, grove voldtekter eller mindre grove voldtekter, ute i det offentlige rom eller privat. Jeg syns også at det er en riktig måte å gjøre det på – rasjonelt og godt.

Vi vet også at voldsoffererstatningsordningen praktiseres godt i Finnmark.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Ivar Kristiansen (H) [10:12:30]: Jeg har et spørsmål til statsråd Haga.

Det er ikke ukjent for noen i denne salen at de rød-grønne partiene har et brennende ønske om mer og økt politisk styring av selskapet StatoilHydro. Det siste har i denne omdreiningen anskueliggjort seg gjennom statsrådens klare melding om at hun akter å gjennomføre fire såkalte eiermøter med selskapet – ikke mer og ikke mindre. Og når vi ser den rød-grønne tråd fra man overtok regjeringsansvaret, fra forsøket på å utnevne ny styreleder i Hydro, hvordan Eivind Reitens skjebne ble beseglet, hvordan vi har sett oppløpet videre, hvordan en konsernsjef offentlig er tatt i skole av representanter fra Regjeringen, så ser vi hvordan man nærmest har et ønske om og forventer at StatoilHydro på mange måter gjennom sin fremtidsaktivitet skal utøve en slags rød-grønn politikk.

Men er man ikke nå fullstendig i en gråsoner, hvor myndighetsutøver, hvor konsesjonsgiver, den myndighet som utgir blokker på sokkelen til et dominant selskap – Nordens største selskap – nå faktisk er i en situasjon hvor man i et lukket forum i departementet utveksler styringssignaler med eiersignaler? Er man ikke redd for at informasjon og innsideinformasjon nå kan gli over i hverandre? Er man ikke redd for at børsregler og -lover brytes? Er man ikke redd for at man får en ulik behandling av eiere i selskapet? Hvordan i verdens navn harmonerer dette med prinsippet om statlig styring?

Statsråd Åslaug Haga [10:14:44]: I St.meld. nr. 13 for 2006-2007, Et aktivt og langsiktig eierskap, er det nærmere beskrevet hvordan kontakten mellom staten som eier og selskaper med statlig eierandel skal organiseres. Alle møter som jeg vil ha med StatoilHydro, vil selvfølgelig skje i tråd med bestemmelsene i allmennaksjeloven og i henhold til prinsippene for god virksomhetsstyring.

Så er det sjølsagt opp til selskapets styre og ledelse å ta med de innspillene og synspunktene som kommer fram, i sine videre beslutninger. Alle beslutninger av eiermessig karakter skal sjølsagt tas opp i generalforsamlingen og få sin avgjørelse gjennom aksjonærdemokratiet på ordinær måte.

Olje- og energidepartementet har gjennom flere år hatt regelmessige møter med Statoil, nå StatoilHydro, på embetsnivå. Det har normalt vært fire av disse møtene. Det er den samme praksis som jeg ønsker å følge opp. Den eneste

endringen er at politisk ledelse i større grad vil delta på disse møtene enn det som har vært tilfellet tidligere. Dette innebærer ingen endring av de systemer og rutiner som finnes på dette området. Embetsverket i et departement er som kjent til enhver tid underlagt statsrådets beslutninger. Så det er ingen prinsipiell forskjell på de møtene vi har hatt tidligere med selskapet, og de møtene som vi kommer til å ha i tida framover.

Ivar Kristiansen (H) [10:16:47]: Her bekrefter statsråden at man ønsker å videreføre en linje hvor de uformelle strukturene på utsiden av de formelle strukturene som er hjemlet i aksjeloven, på mange måter nå skal gi de fremtidige styringssignaler. En ting er at dette er en politisk suppe av en gråsoner. Det andre er at jeg tror dette også bidrar til å sette Nordens suverent største selskap i en vanskelig – for ikke å si umulig – situasjon. Her er det altså snakk om lukket forum. Statsråden peker i sitt svar tilbake på St.meld. nr. 13. Her står det i punkt 1, 2 og 3 – jeg går ut fra at de ikke er tilfeldig nummerert:

«1. Aksjonærer skal likebehandles.

2. Det skal være åpenhet knyttet til statens eierskap i selskapene.

3. Eierbeslutninger og vedtak skal foregå på generalforsamlingen.»

Man frontkolliderer med sin egen politikk på alle disse områdene.

Statsråd Åslaug Haga [10:17:50]: På ingen måte – da hørte representanten dårlig etter hva jeg sa. Og jeg kan samtidig vise til hva Helge Lund har presisert, nemlig at StatoilHydro gjennomfører regelmessige møter med en rekke aksjonærer, også staten ved Olje- og energidepartementet. Det er system og rutiner på dette fra StatoilHydro side, de følger de samme rutine og prosedyrene overfor staten ved Olje- og energidepartementet som de gjør overfor andre viktige aksjonærer. Møtene håndteres innenfor rammene av selskaps- og verdipapirlovgivningen, og samme informasjon gis sjølsagt til alle aksjonærer.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Per-Kristian Foss.

Per-Kristian Foss (H) [10:18:55]: Det er jo ingen helt liten endring i disse møtenes karakter at den politiske ledelse, ja sågar fra flere departementer, deltar på møtene. Med all respekt for statsråden anser jeg ikke henne som en utvidelse av embetsverket, men som noe annet, for å si det slik. Og hvis disse møtene er i tråd med eierskapsprinsippene i St.meld. nr. 13, tar jeg det for gitt at referatet fra møtene vil foreligge og være offentlige. Spørsmål 2: Hva er det som gjør at man i tillegg til eierskapsbrevet, som utstedes en gang i året med styringssignaler til Statoil – det er allment akseptert og godtatt i Stortinget, selvfølgelig, og åpent – ser behov for å avvikle fire hemmelige møter for å kommunisere med selskapet? Hvordan kan andre eiere da være sikre på at denne eier – altså den største, staten – ikke får annen informasjon enn øvrige eiere, mindretallsaksjonærer?

Statsråd Åslaug Haga [10:19:51]: Det er intet som er nytt i den måten vi håndterer StatoilHydro på. Dette bekreftes også av Helge Lund. Helge Lund presiserer at de møter staten ved Olje- og energidepartementet på samme måte som de møter en rekke aksjonærer, og de har i forbindelse med kvartaloversiktene møter med disse aksjonærene. Det vil de da også ha med staten som eier framover. Det er intet nytt i dette, det er ingenting som tilsier at øvrige aksjonærer på noen måte skal føle seg truet. Her snakker man med en profesjonell eier, fra vår side, og man snakker om et profesjonelt selskap.

Så er det helt naturlig at vi har møter med StatoilHydro for å bli informert om ulike spørsmål (presidenten annonserer neste taler), som f.eks. utviklingen på Snøhvit.

Presidenten: Lars Sponheim – til oppfølgingsspørsmål.

Lars Sponheim (V) [10:21:00]: Det er en hårfin balansegang som statsråden her har begitt seg ut på, og det er ikke et uviktig skritt at de informasjonsmøter som er med eieren og embetsverket som representant for en stor eier, utvides med at også den politiske ledelse går inn i disse møtene. For staten har invitert andre til å være med og eie StatoilHydro. Markedsplassen for de aksjene er børsen, og da er det helt avgjørende for verdien av og tilliten til StatoilHydro at ikke noen eiere er forfordelt eller får informasjon. Det er helt avgjørende. Og når statsråden selv går inn i disse møtene, er det fare for – kan en ha mistanke om – at alminnelig rød-grønn eierstøy bringes inn i dem. Da er åpenhet, hva innholdet er i disse samtaler, helt avgjørende for at dette skal gå. Kan statsråden love oss at det vil bli åpenhet om hva som skjer i disse møtene?

Statsråd Åslaug Haga [10:22:05]: Det er helt opplagt, som representanten Sponheim sier, at ingen aksjonær skal være forfordelt. Det ligger til grunn i all vår behandling av StatoilHydro. Det skulle bare mangle.

Jeg har fått et spørsmål, et brev fra representanten Korsberg fra Fremskrittspartiet – dvs. jeg har ikke fått det, han har derimot varslet i Dagens Næringsliv at han vil sende et brev om å få se referatene fra slike møter. Jeg har ikke fått det brevet som er varslet gjennom Dagens Næringsliv, men jeg vil sjølsagt besvare det når jeg mottar det. Det er ikke vanlig at det gis referater fra møter mellom aksjeeier og selskap, heller ikke for statens del, men jeg skal komme tilbake til dette og svare på kløktig vis på dette. Er det noe jeg har lagt vekt på i hele mitt virke som olje- og energiminister, er det nettopp å øke åpenheten (presidenten annonserer neste taler), og representanten vil være kjent med at jeg har tatt grep på en rekke områder for dette.

Presidenten: Bente Thorsen – til oppfølgingsspørsmål.

Bente Thorsen (FrP) [10:23:19]: Olje- og energiministeren har på vegne av staten som deleier varslet at hun vil ha fire orienteringsmøter med StatoilHydro. Jeg må si at jeg oppfatter det mye mer som påvirkningsmøter over-

for StatoilHydro. Informasjon er alltid viktig og fornuftig for alle eiere, uansett om de er store eller små. Nå har det seg slik at staten slett ikke er noen eneaksjonær i StatoilHydro. Hva med de øvrige eierne? Skal de føle at de er mindreverdige i forhold til staten? Hvordan vil det bli oppfattet fra deres ståsted? Ville det ikke forretningsmessig vært mye ryddigere at alle aksjonærene fikk tilgang til samme informasjon i selskapets generalforsamling? Og et tips: Kanskje hyppigere generalforsamling kunne vært noe med tanke på likebehandling med hensyn til informasjon overfor alle aksjonærene?

Statsråd Åslaug Haga [10:24:16]: For denne statsråd er likebehandling av aksjonærer et opplagt forhold. For denne statsråd er det helt opplagt at alle aksjonærer skal ha tilgang til informasjon parallelt. Slik er det. Slik skal det definitivt fortsette å være.

StatoilHydro gjennomfører møter med staten som eier på lik linje med andre store aksjonærer. I tillegg er det helt naturlig at staten har møter med StatoilHydro når det oppstår spesielle ting, som f.eks. situasjonen på Snøhvit. Jeg tror ikke Stortinget ville vært tilfreds om ikke statsråden hadde satt seg inn i forholdene knyttet til de enorme investeringene på Snøhvit, hvor man nå er i en situasjon som man sliter med. Anlegget står overfor utfordringer, og hvis ikke statsråden (presidenten annonserer neste taler) skulle være informert om den type ting, tror jeg Stortinget ville stilt store spørsmål.

Presidenten: Presidenten vil minne statsråden om at vi har en helt ny ordning. Man blir avbrutt når tiden er ute.

Statsråd Åslaug Haga [10:25:32]: President, det skal jeg sørge for å etterleve.

Presidenten: Ingebrigt S. Sørfonn – til oppfølgings-spørsmål.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [10:25:36]: Eg er litt oppteken av kva som skjer i kontakten mellom staten og StatoilHydro. Det statlege eigarskapet i StatoilHydro gjev både moglegheiter og utfordringar. Ei av utfordringane opptrer når investeringar vert sedde på som miljøskadelege prosjekt, samtidig som Regjeringa ønskjer å framstå som miljøvenleg og støttar berekraftig utvikling.

StatoilHydro har kjøpt lisensar i havet utanfor Alaska. Frå tidlegare veit me at ein har investert i eit tjæresandprosjekt i Canada. Under Sandefjordkonferansen sa ein av næringslivsleiarane som hadde vurdert å investera i tjæresand på 1970-talet, at det er pengar me ikkje skal tena. Kva meiner den raud-grøne regjeringa? Er det nokon pengar den norske staten ikkje skal tena gjennom det statlege eigarskapet sitt? Og er statsråden komfortabel med dei investeringane som StatoilHydro no gjer i tjæresand i Canada?

Presidenten: Dette var egentlig ikke en oppfølging av hovedspørsmålet, men statsråden får vurdere om hun vil svare.

Statsråd Åslaug Haga [10:26:40]: Jeg følger gjerne opp dette – innenfor tidsrammen.

Dette illustrerer jo nettopp at man i denne sal tenker noe ulikt omkring hvordan statens eierskap skal utøves. Slik jeg forstår denne representanten, mener man at staten skal gripe inn i konkrete prosjekter, som spørsmålet om hvorvidt StatoilHydro skal gå inn i oljesand i Canada, eller om man skal gå inn i blokker i havet utenfor Alaska. I tråd med god eierforvaltning kommer ikke staten til å gripe inn i enkeltbeslutninger som selskapet tar stilling til. Det vil være i strid med de retningslinjene som foreligger for det statlige eierskapet. Det er altså opp til selskapet sjøl å fatte den type kommersielle beslutninger som representanten nevner i sitt spørsmål.

Presidenten: Inge Lønning – til oppfølgingsspørsmål.

Inge Lønning (H) [10:27:56]: Jeg hørte med en viss overraskelse at statsråden avviste å besvare representanten Sponheims spørsmål om åpenhet rundt møtene mellom statsråden og StatoilHydro, med den begrunnelse at hun først vil besvare et brev hun ennå ikke har mottatt. Med all respekt for Senterpartiets omsorg for Postverket: Ville det ikke være enklere både for statsråden og for Stortinget om hun svarte her og nå? Det er jo tross alt Stortinget statsråden skal forholde seg til, ikke Postverket.

Statsråd Åslaug Haga [10:28:36]: Jeg skal forholde meg til Stortinget når det er korrekt, og til Postverket når det er korrekt.

Jeg har fått varsel om at det kommer et skriftlig spørsmål. Det skal jeg sjølsagt svare ryddig på. Jeg kan bare gjenta det jeg sa til representanten Sponheim, at det ikke er vanlig at det gis referat fra møter mellom aksjeeier og selskap, heller ikke for statens del. Kontaktmøter mellom Olje- og energidepartementet og StatoilHydro vil bli avvirket innenfor de retningslinjer og spilleregler som gjelder i forholdet mellom eier og selskap.

Jeg er opptatt av åpenhet, og jeg har derfor sjølsagt til hensikt å orientere offentligheten om hvilke tema som har vært diskutert i slike kontaktmøter. Det er sjølsagt noe annet enn å offentliggjøre referater fra møtene. Det skal jeg få komme tilbake til. Jeg er opptatt av åpenheten, men jeg er også opptatt av å følge de spillereglene som har eksistert.

Presidenten: Vi får se om vi må gå på Rimi for å få svarbrevet!

Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:30:03]: Jeg har et spørsmål til justisministeren.

For ikke lenge siden mottok justisministeren en utvalgsrapport som omhandler voldtektssofres situasjon. Tar jeg ikke feil, er det en sak som også justisministeren er svært opptatt av – i alle fall sa han selv, da utvalget leverte sin innstilling, at vi må gi bedre hjelp til ofrene.

Så er situasjonen den at et velfungerende tiltak for voldtektssofre står i fare for bli nedlagt i denne byen. Voldtektsmottaket ved legevakten i Oslo mottar kanskje de fleste

voldtektssofre i landet. De har et godt tilbud. Over 30 pst. av voldtektene er overfallsvoldtekter. Nå står skadelegevakten i fare for å bli nedlagt. Det vil si at alle voldtektssofrene, de som har vært utsatt for de mest grove overgrepene, ikke lenger skal kunne behandles på legevakten, men må skysses rundt til de ulike sykehus som de hører til.

Utvalgets rapport har overskriften «Fra ord til handling». Det som er i ferd med å skje når det gjelder politikken overfor voldtektssofre, er jo at det går fra ord til negativ handling. Mitt spørsmål er: Vil justisministeren og Regjeringen sørge for at det uhyre viktige tiltaket som skadelegevakten i Oslo innebærer for voldtektssofre, ikke legges ned, men opprettholdes?

Statsråd Knut Storberget [10:31:55]: Når vi snakker om voldtekt, har jeg aller først lyst til å si at også der er det slik at de fleste forbrytelser skjer hjemme. Vi snakker altså om henimot 16 000 stipulerte voldtekter i Norge i løpet av et år. Det gjør at vi må bygge ut mottak ute i landet, og i Oslo, for å kunne sikre oppfølging for dem som rammes av en så alvorlig forbrytelse.

Det er ikke gitt meg eller mitt departement å håndtere spørsmålet om voldtektsmottakene i Oslo, men jeg skal i hvert fall love representanten Syversen at vi skal gjøre hva vi kan for at de som utsettes for voldtekt i Oslo, skal ha det tilbudet som man nå bygger ut på landsbasis, nemlig voldtektsmottak. Vi er nå i ferd med å få på plass voldtektsmottak over det ganske land, og det ville jo være paradoksalt om vi skulle stille oss i en situasjon i Oslo hvor man ikke hadde et slikt tilbud.

Jeg vil også si at man i forbindelse med arbeidet til Voldtektsutvalget også har valgt å utvide bistandsadvokatordningen, slik at man nå får bistandsadvokat før anmeldelse inngis. Vi har også valgt å fokusere på det å kunne oppklare flere av disse sakene. Under 1 pst. av de jentene som utsettes for voldtekt, opplever at det i det hele tatt blir noen oppklaring av saken deres – ikke nødvendigvis fordi politiet gjør en dårlig jobb. Den DNA-reformen vi setter i verk nå, er imidlertid helt nødvendig for å få opp oppklaringsprosenten. De teamene som vi etablerer i politidistriktene, er helt nødvendige, og vi utvider familievoldskoordinatorene, slik at det blir hel stilling. I tilknytning til dette er det også viktig at vi får på plass den sivile delen, nemlig voldtektsmottakene, for de er viktige bevissikrere. Derfor skal jeg gjøre hva jeg kan for å bistå, og jeg er overbevist om at også min kollega i Helsedepartementet vil bistå til at vi sikrer at også de voldtektsutsatte i Oslo får et godt tilbud.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:33:59]: Spørsmålet gjelder ikke selve voldtektsmottaket. Det vil nok bestå. Poenget er at Regjeringens ene hånd åpenbart ikke vet hva Regjeringens andre hånd gjør. Helseministeren, som jo har ansvaret totalt sett, har fraskrevet seg ansvaret i denne saken. Så mitt håp er knyttet til det justisministeren selv sa for tre uker siden, at noe av det viktigste man kan gjøre, er å sikre at ofrene blir tatt imot på en bedre måte. Vi vet at de vi her snakker om, som vil bli rammet av denne nedleggelsen, er de som har vært utsatt for de groveste over-

grepene, nemlig overfallsvoldtekter. Når det gjelder dette tilbudet, som er velfungerende, men som står i fare for å bli nedlagt, så er min oppfordring, ikke minst på vegne av dem som rammes av dette, at Regjeringen tar et samlet grep for denne gruppen. Vil justisministeren sørge for det?

Statsråd Knut Storberget [10:35:03]: Som jeg sa i mitt første svar, er det slik at vi nettopp nå foretar et samlet grep, ikke bare for Oslo sin del, men også for hele landet under ett, slik at man sørger for at man i hvert fall har voldtektsmottak på plass. De er viktige som bevissikrere, og viktige for å møte de jentene og guttene som utsettes for voldtekt.

Nå skjønner jeg at den saken som representanten Syversen henviser til, er i prosess, og faktisk også ligger under et annet departement enn mitt, men jeg kan love at vi skal ha full fokus på at også de som utsettes for voldtekt i Oslo, skal ha det samme og gode tilbudet som man nå er i ferd med å bygge ut andre steder i landet.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først May-Helen Molvær Grimstad.

Presidenten vil nok si at dette er i et grenseland over mot helseministerens ansvarsområde også.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [10:36:06]: Det er ikkje så mange dagar sidan NOU-en «Fra ord til handling – Bekjempelse av voldtekt krever handling» blei lagd fram. Ei rekkje tiltak har blitt nemnde for korleis vi kan hindre at dette skjer, og korleis ein kan sørgje for at dei som blir utsette for det, får hjelp.

Regjeringa har som første punkt i utvalet sitt mandat sagt:

«Utvalget skal utrede tiltak for å sikre bedre oppfølging av personer som blir utsatt for voldtekt.»

Her har Regjeringa i utgangspunktet vist ei evne til å tenkje breitt. Men så er det så typisk at når ein kjem til konkrete tiltak, blir det «nei, dette er ikkje mitt bord, dette er ein annan statsråd sitt bord». Ein ser ikkje totaliteten i det som skjer. Kva vil statsråden gjere for at det ikkje blir fleire slike tilfelle der ein heilt tydeleg ser at eit godt hjelpetiltak kan forsvinne fordi ein i Regjeringa ikkje snakkar saman om viktige tiltak?

Statsråd Knut Storberget [10:37:07]: Ja, her var det mange forutsetninger i spørsmålet som ikke er riktige. Det er jo nettopp de tiltakene som man nå har iverksatt, som er et resultat av at man har valgt å samhandle i forhold til bl.a. de voldtektsutsatte. Det er ikke så ofte at jeg mottar rapporter fra offentlige utvalg som er nedsatt av Regjeringa, og med mandat laget av Regjeringa, der vi ved mottakelsen faktisk kan si at mange av de punktene som skisseres i utvalgets rapport, er man er i ferd med å levere på. Det at man bygger ut voldtektsmottak, som man har ambisjoner om skal være på plass i løpet av 2008, er jo et sentralt punkt i denne utredningen, likeledes at man får egne team ute i politidistriktene. Det er elleve politidistrikter som i disse dager er i ferd med å etablere egne polititeam for

bedre å kunne etterforske denne type saker. Det at vi har innført bistandsadvokat for de voldtektsutsatte før anmeldelse inngis, er også et slikt tiltak. Det at man bygger fem barnehus i løpet av dette året – vi har åpnet to allerede – er også et tiltak for å møte særlig de minste som utsettes for seksuelle overgrep, og som også er i grenselandet til voldtekt.

Presidenten: Odd Einar Dørum – til oppfølgingsspørsmål.

Odd Einar Dørum (V) [10:38:18]: Det berører jo en annen statsråds område, men vi må ikke som stortingsrepresentanter føle oss som Hacker når en blir utsatt for Sir Humphrey.

Det som er kjernen i denne saken, er at her er det ikke snakk om konkurranse mellom virksomheter, det er snakk om offentlig forvaltning som skal tjene norske borgere. Justisministerens engasjement er det ingen grunn til å betvile, men det representanten Syversen tar opp, er at i det øyeblikket vi får ordninger som skal hjelpe voldtekts ofre, kan vi risikere, fordi systemene blir blinde i Helse-Norge, at vi ikke får levert det vi skal. Stortinget må da vite at vi, av en statsråd, selv om det er en annen statsråd som har deler av ansvaret, kan få et svar tilbake som gjør at a) politikken abdiserer – det vil vi ikke ha – b) systemene blir blinde, og så blir ofrene liggende igjen. Derfor må vi ha det svaret tilbake at det vi nå ser kan skje i Oslo, ikke skjer i hele Helse-Norge. Oppfordringen fra meg er at statsråden må ta et initiativ, slik at Stortinget får et helhetlig svar på dette – også fra helseministeren. Men justisministeren har ansvaret for at voldtekts ofrene ikke skal lide, derfor dette engasjementet.

Statsråd Knut Storberget [10:39:22]: Igjen må jeg understreke at den saken som det pekes på i forhold til Oslo, er, slik jeg forstår, i prosess, og man har et utvalg som har foreslått diverse tiltak. Jeg kan ikke si annet enn at for Regjeringas del er det en målsetting at vi i løpet av 2008 skal ha gode voldtektsmottak over hele landet, og det skulle bare mangle om ikke det tilbudet også er på plass i Oslo.

Det gjelder ikke bare spørsmålet om voldtektsmottak. Det gjelder også den store frivillige innsatsen som bl.a. gjøres av frivillige organisasjoner, bl.a. Dixi her i Oslo, og som også har slitt med finansieringen, bl.a. fra kommunen. Jeg er glad for at den finansieringen er på plass, slik at vi får bredde i tilbudet, for dette gjelder jo mennesker med mangartede problemer og utfordringer, slik at vi er helt avhengige av at flere er med og drar dette lasset. Jeg skal bidra til å gjøre mitt.

Presidenten: Jan Arild Ellingsen – til oppfølgingsspørsmål.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [10:40:20]: Jeg hørte at statsråden sa at han forutsatte at dette skulle være i orden. Målet til et samlet storting har vært at flere skal dømmes for voldtekt fordi det er en av de verste kriminelle hand-

lingene man kan utsettes for. Statsråden har vist til mange av sine tiltak, som han mener er løsningen langt på vei.

Jeg forutsetter vel også, i statsrådets resonnement, at hvis flere skal dømmes, skal forutsetningen med tanke på å kunne dømmes i en straffesak være den samme som vi har i dag. Derfor er jo det vi samlet sett kan gjøre i forhold til å ha et grunnlag for å bli dømt, særdeles viktig.

Det stilles spørsmål ved kvaliteten i politidistriktene med hensyn til de oppgavene de skal løse lokalt – om vi greier å opprettholde den nødvendige kvalitet der ute også. DNA vil jo være, som statsråden har vært inne på, et viktig bevis, og også andre ting i forhold til åstedundersøkelser og den slags. Det er forutsetningen. Mitt spørsmål til statsråden er om vi fortsatt skal ha en list som ligger høyt når noen skal dømmes, slik at han sørger for å holde fokus på kvaliteten i det etterforskningsmessige (presidenten annonserer neste taler) ...

Statsråd Knut Storberget [10:41:23]: Vi har ingen ambisjoner om – det har vi også signalisert i debatten om voldtekt – å senke beviskravene for voldtekt. Da ville vi gjøre ofrene en stor bjørnetjeneste, og vi ville også gjøre de siktede og de som er undergitt etterforskningen, en stor bjørnetjeneste. Da går det på rettssikkerhetens løs. Men når det er under 1 pst. av de jentene som utsettes for voldtekt – og noen gutter – som får saken sin oppklart, har vi et betydelig problem i forhold til oppklaring. Vi er helt avhengig av, hvis vi skal få det fokuset og den giv i arbeidet mot voldtekt, og også vold i nære relasjoner, å få opp oppklaringsprosenten. Det er jo derfor Regjeringa i år ønsker å bruke over 60 mill. kr på DNA-reformen. Jeg tror at det vil gi resultater.

Men det er også viktig at politidistriktene i større grad får status rundt denne type arbeid. Det er bakgrunnen for at vi har etablert teamene ute i elleve distrikter, og det er også bakgrunnen for at vi bygger ut familievoldskoordinatorer til hele stillinger. Jeg har tro på at det er gode bidrag, men det er helt sikkert også ytterligere utfordringer.

Presidenten: André Oktay Dahl – til oppfølgings-spørsmål.

André Oktay Dahl (H) [10:42:31]: Justisministeren har i lang tid lovet bedre forebygging av kriminalitet og bedre rehabilitering av ofre for kriminalitet på vegne av seg selv og hele Regjeringen. Det er det hovedspørsmålet her dreier seg om, nemlig at det er lovet en hel mengde på vegne av flere områder enn Justisdepartementets ansvarsområde. Men dessverre ser det ut til at andre statsråder ikke har det samme, slik jeg oppfatter det, genuine engasjementet og den samme styrken i engasjementet som det statsråd Storberget har. Resten av Regjeringen bygger f.eks. ned barnevernet, bygger ned psykiatrien, bygger ned en rekke tiltak for voldtekts ofre som ikke ligger i Justisdepartementets portefølje, men som ligger andre steder – men som får den samme negative effekt som dette tiltaket. Hva har Regjeringen konkret tenkt å gjøre i forhold til å sørge for at hele Regjeringen, ikke bare statsråd Storberget, kommer med løfte om at handlinger også følges opp?

Statsråd Knut Storberget [10:43:24]: Jeg vil ta sterk avstand fra at dette er et enmannsprosjekt i Regjeringa – snarere tvert imot. Grunnen til at vi i år lykkes med å etablere det vi oppfatter som særdeles viktige tiltak for kriminalitetsofre, er nettopp at flere departementer drar sammen. Det å etablere barnehusene, hvor vi altså tar de aller minste og de mest sårbare og møter dem på en helt annen måte – der er barnevernet inne, der er helsevesenet inne, der er justissektoren inne – har vi kunnet gjøre fordi det er flere departementer som har klart å løfte blikket i forhold til en slik sårbar gruppe. Det at man gjør det løftet med å utvide bistandsadvokatorordningen, og det at man gjør det man gjør i forhold til polititeamene ute, er nettopp basert på et tverrsektorielt samarbeid. Så jeg vil gi stor honnør til mine regjeringskollegaer fordi man har vært med og bidratt på et felt hvor vi i justissektoren tradisjonelt på mange måter har hatt monopol på hvordan virkemidlene skal brukes. Det at man ser bredere på det, bidrar også til at vi vil få opp oppklaringsprosenten, og at man får bedre hjelp.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Gunnar Kvasheim (V) [10:44:36]: Mitt spørsmål går til miljø- og utviklingsministeren.

Den rød-grønne regjeringen gav inntrykk av at den ville bruke det offentlige eierskapet aktivt for å nå politiske mål. Resultatet har blitt dobbeltkommunikasjon og forventninger som ikke innfris. En gir inntrykk av at en vil gjøre noe aktivt, men resultatene uteblir. Vi har sett stortingsrepresentanter for de rød-grønne partiene levere bestillinger til statsråden i forhold til selskap hvor eierskapet fra staten skal ivaretas, men at det ikke skjer aktiv inngripen.

SVs Inga Marte Thorkildsen vil at statsråd Haga skal sette foten ned for StatoilHydros planer i Alaska, mens Hallgeir Langeland fra SV – og jeg siterer – ber Haga holde klimabanditten StatoilHydro i ørene, slik at selskapet gjør de rette tingene.

Det er to eksempler på bestilling fra rød-grønne politikere i Stortinget. Og så sier statsråden at ingenting vil bli gjort. Vi hørte det senest i dag.

Så ser vi at det er det motsatte som er tilfellet, at statlig eierskap reduserer slagkraften som staten har i en viktig miljøsak. Nå er det blitt kjent at Aker Kværner har vært aktivt inne med leveranser til Thorp-anlegget på Sellafeld og bidratt til at dette nå kan gjenåpnes. Det betyr at staten, når den skal protestere mot gjenåpningen av dette anlegget, blir møtt med at den har en dobbeltmoral fordi den opptrer både som protestant og som eier.

Mitt spørsmål til miljøministeren er: Hvordan vil han medvirke til at statens aktive eierpolitikk ikke resulterer i dobbeltkommunikasjon og dobbeltmoral, og i realiteten fører til at trykket i viktige miljøsaker blir redusert, ikke økt, ved at staten ivaretar sin nye eierinteresse?

Statsråd Erik Solheim [10:46:35]: Olje- og energiminister har i detalj redegjort for hvordan det formelle statlige eierskapet blir håndtert av Regjeringen. Jeg har

ingen ytterligere kommentar til det. Det er en utmerket framstilling av Regjeringens politikk.

Det at man har en formell posisjon, kan ikke hindre en kontinuerlig dialog med StatoilHydro, med Aker Kværner – og for den del med alle norske selskaper som er 100 pst. privateid. Den typen dialog har jeg som miljø- og utviklingsminister hver eneste dag. De påvirker mine beslutninger. Jeg diskuterer spørsmål med dem og kommer med synspunkter til dem. Jeg var på Næringslivets Bistandskonferanse i går og kom med en rekke synspunkter til norsk næringsliv der. Jeg møtte Telenor på fredag for å diskutere deres investeringsportefølje. Vi må ikke avgrense den påvirkning som er mellom politikk og næringsliv, til den formelle eierskapsposisjonen. Den er viktig. Men i tillegg til det kommer den samfunnsmessige debatten, som jeg håper disse selskapene er mottakelige for, og som er en del av debatten.

Når det gjelder StatoilHydro – jeg kommer tilbake til Aker Kværner – er min viktigste ambisjon å se et StatoilHydro som beveger seg gradvis mot den etterfossile fasen. British Petroleum lagde i sin tid slagordet: «Beyond petroleum». Jeg vet ikke hvor langt de har kommet i å leve opp til det slagordet, men det er i hvert fall en veldig god ambisjon å ha. Vi ser slike tegn. StatoilHydro begynner å gå inn i vindkraft, i bioenergi. Men retningen må være å utføre olje- og gassvirksomheten, enten den er i Canada, i Alaska, i Norge eller hvor den enn måtte være, på den aller beste måte, for så gradvis å bevege seg i retning av en situasjon hvor fossile brenslere bare er en liten del og ikke den avgjørende delen av den menneskelige energi. Så kan jeg komme tilbake til Aker Kværner.

Gunnar Kvassheim (V) [10:48:25]: Jeg har, sammen med andre i Venstre, i ti år arbeidet aktivt for å få stengt Sellafeld-anlegget. Nå står det et slag om gjenåpning av Thorp-anlegget, som baserer seg på å gjenbruke brukt atomavfall. Det som skjer nå, er at Norge får mindre troverdighet, mindre tyngde i det engasjementet, fordi staten har belønnet Aker Kværner, som har vært aktivt inne på Sellafeld, med 5 milliarder kr i eierkapital. Den tidligere britiske miljøvernministeren John Gummer sa i går at dette er dobbeltmoral og svekker Norges troverdighet i dette viktige spørsmålet.

Ser statsråden at det som skulle vært et aktivt eierskap, i stedet svekker norske myndigheters slagkraft og troverdighet i forbindelse med Sellafeld-saken? Hvordan vil han bidra til å rette opp denne svekkede posisjonen, som tydelig avtegner seg nå, hvor Regjeringens representanter åpenbart framstår med talepunkt fra Aker Kværner og som informasjonstalsmenn for selskapet, i stedet for å være tydelige myndighetspersoner?

Statsråd Erik Solheim [10:49:29]: Først må jeg få si at det mest uklare i alt dette er Venstres posisjon, for den er åpenbart at man er prinsipielt imot bruk av det statlige eierskapet. Men hver gang en konkret situasjon oppstår, løper man til media for å kommentere det og mene at noe skal gjøres. Det blir som restaurantgjesten som mener at maten er fryktelig vond, og dessuten er det altfor lite av den.

Når det gjelder Aker Kværner, er vi i et saklig dilemma. Vi er imot Sellafeld, som vi er imot Kola-kraftverket. Så er spørsmålet: Skal man, selv om man er imot noe, bidra til – når den legitime regjering har besluttet å gjøre det – at det skjer på den mest mulig forsvarlige måte sikkerhetsmessig? Det er i all hovedsak det Aker Kværner har gjort i Sellafeld. Det må være utmerket at man går inn og bidrar til sikkerhet også ved noe Norge er imot. Jeg skal fortsette kampen mot Sellafeld. Statsministeren har tatt det opp med Gordon Brown. Jeg skal fortsette å ta det opp med britiske miljøvernmyndigheter, akkurat som vi tar opp med Russland at vi er imot kraftverket på Kolahalvøya. Likevel: Trass i at vi er imot dette, må det være bedre, når de har bestemt seg for å gjøre det, at det sikkerhetsmessige er bedre, ikke dårligere.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Lars Sponheim.

Lars Sponheim (V) [10:50:45]: Poenget er at Aker Kværners aktivitet på Sellafeld bidrar til å gjennomføre et prosjekt som jeg har forstått den norske regjering er imot, på lik linje med tidligere regjeringer. Det har Aker Kværner full rett til. Innenfor EØS-avtalen kan de ta på seg oppdrag selv om det er imot norske politiske interesser. Problemet blir jo vesentlig større når den norske regjering, med statsråd Solheim ved bordet, velger å kjøpe seg inn i dette selskapet. Det kan bare oppfattes utad som at en på den måten legger mindre vekt på det politiske engasjementet ved ikke å gjenåpne Thorp-anlegget eller prosesseringsanlegget. En biskop kaller dette dobbeltmoral. Tidligere statsråd Berntsen er flau.

Jeg har selv gode minner fra gnistrende runder mellom tidligere statsråd Berntsen og daværende stortingsrepresentant Erik Solheim. Jeg har bare en forestilling om hvilke ord representanten Solheim ville brukt i dette tilfellet. Hva vil han bruke når han står på *den* siden av talerstolen?

Statsråd Erik Solheim [10:51:44]: Thorbjørn Berntsen er antakelig den beste miljøvernminister Norge har hatt, men gud er han ikke, og akkurat her uttalte han seg kanskje litt for tidlig. Realiteten er den alminnelige problemstillingen: Vi er – for å snakke godt norsk – «dead against Sellafeld». Vi mener at reprosesseringsanlegget der kan være truende for norskekysten og bør stenges, som vi mener at Kola-anlegget bør stenges. Men så er spørsmålet: Når den britiske og den russiske regjeringen likevel opprettholder dette, er det ikke da helt legitimt å forsøke å gjøre sikkerheten der så god som mulig? Vi har bidratt til å forsøke å gjøre sikkerheten på Kola så god som mulig, trass i at vi ønsker å stenge anlegget. Det kan ikke være galt å bidra til at man forsøker å gjøre sikkerheten på Sellafeld best mulig, samtidig som vi bruker alle de politiske kanaler vi har – og vi skal fortsette med det – for å forsøke å få det stengt, og framfor alt for å sikre at reprosessering ikke blir en varig del av britisk atomindustri.

Presidenten: Per-Kristian Foss – til oppfølgingsspørsmål.

Per-Kristian Foss (H) [10:52:48]: Jeg slutter ikke å bli imponert, ikke over statsråden, men over Kjell Inge Røkke, som klarer å skaffe seg 5 milliarder kr og binde staten som eier i ti år, og på toppen av det hele skaffer han seg nå to statsråder som pressemedarbeidere. Jeg skjønner at statsråden ikke fikk fulgt Brennpunkt-programmet i går, hvor næringsministeren fremstod som en talsmann for selskapet – det var meget godt gjort, iallfall med det manuset han hadde. Og nåværende statsråd Solheim fremstår også på samme måte. Skjønner ikke Erik Solheim, statsråd Solheim, at dette svekker den norske troverdigheten i protestene mot Sellafield? Tror statsråden virkelig at dobbeltmoral virker dobbelt så godt?

Statsråd Erik Solheim [10:53:36]: Etter min oppfatning bringer opposisjonen inn en helt irrelevant problemstilling i dette, nemlig spørsmålet om 100 pst., 50 pst. eller 0 pst. statlig eierskap. Om det er et 100 pst. privateid selskap, er min oppfatning likevel nøyaktig på prikken den samme. Alle store norske selskaper bør tenke på hvilket renommé Norge som nasjon får av deres virksomhet i utlandet, men jeg klarer ikke å se noe galt i at man driver sikkerhetstiltak, sågar at man tjener penger på sikkerhetstiltak. Jeg begriper iallfall ikke at Høyre ser det som galt. Det å tjene penger på sikkerhetstiltak må være en god ting. Det er en rekke installasjoner rundt omkring på kloden som vi er imot, men vi må likevel forsøke å bidra til at de blir så bra som mulig. Så vidt jeg vet, har Høyre-regjeringer på mange ulike vis forsøkt å bidra til at Kola-kraftverket ble sikrere, trass i at vi er imot det hele. Det er et dilemma der, fordi det kan utlegges som om det å gjøre det sikrere, kan forlenge virksomheten, men jeg tror det er en pris vi er nødt til å betale.

Presidenten: Ingebrigt S. Sørfonn – til oppfølgings-spørsmål.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [10:54:48]: Å ri to hestar er ein sport som eg ikkje trur ein bør anbefala. Men denne kombinasjonen av Golfstraumen og det at technetium, bl.a. frå Sellafield-anlegget, har ei halveringstid når det gjeld radioaktivitet, på 200 000 år, gjer dette til ein kjempetrussel imot norskekysten. Det kan ikkje berre leggja norskekysten svart, men det kan faktisk nesten gjera han lysande, endå verre.

Bondevik II-regjeringa fekk stoppa utsleppa frå Sellafield. No opplever me at sterke kapitalinteresser har heilt andre vurderingar. Det faktum at eit norsk, stort industriselskap, der staten nyleg gjekk tungt inn på eigarsida, har kontrakt med Sellafield-anlegget, svekkjer det norske engasjementet imot skadeverknadene frå Sellafield. Mitt spørsmål er: Bekymrar dette statsråden, og kva vil han gjera for å hindra at Thorp-anlegget på nytt vert opna?

Statsråd Erik Solheim [10:55:46]: Det er et veldig viktig spørsmål. Statsministeren tok opp dette på en veldig tydelig måte med Gordon Brown i fjor høst. Jeg reiste til London i desember ens ærend for å ta opp dette spørsmålet med den nye britiske miljøvernministeren. Jeg fikk et

svar fra dem tilbake bare for noen få uker siden, og det positive med det er at de iallfall ser seg tjent med å holde Norge løpende orientert om hva de gjør. Det er dessverre indikasjoner på at britene har tenkt å gjenåpne Thorp, selv om vi er imot det. Da blir det neste store spørsmålet om en sterk påvirkning på britene vil sikre at ikke repressering fortsetter på Sellafield etter den tidsfristen som ligger rundt 2012, da vi håper at represseringen vil være stoppet.

Det positive er iallfall at britene har sagt at i deres framtidige planer for atomkraftverk i Storbritannia skal ikke repressering være en del. Om situasjonen med hensyn til Thorp er negativ, er iallfall det et positivt element i situasjonen.

Presidenten: Vi rekker ett hovedspørsmål til – Torbjørn Andersen.

Torbjørn Andersen (FrP) [10:56:50]: Takk for det, ærede president!

Mitt spørsmål går til olje- og energiministeren.

Regjeringen har nå i lang tid erklært en storstilt satsing på økt fornybar energiproduksjon i Norge. Men vi har sett at dette arbeidet har gått svært både trått og tregt for Regjeringen hittil. Til og med denne puslete tilskuddsordningen som skulle komme i stedet for elsertifikatsystemet, står nå i stampe på grunn av innvendinger fra ESA. Så satsingen på fornybar energi har til nå slett ikke, slik jeg vurderer det, vært noe særlig å skryte av. Det er altså nå inntil fem års saksbehandlingstid for mikro-, mini- og småkraftverk, og det er ca. 370 småkraftverk som nå står i kø hos NVE og venter på saksbehandling. Senest i går kunne vi lese at det tar inntil 20 år å få behandlet alle søknader om vindkraftprosjekter i Norge, med den beskjedne saksbehandlingsskapasiteten som nå finnes i NVE. Dette høres faktisk utrolig ut – i en tid da det skal satses stort på produksjon av fornybar energi her i Norge.

Da blir mitt spørsmål til statsråden følgende: Dette med manglende saksbehandlingsskapasitet har vært kjent i lengre tid. Så hvorfor har ikke Regjeringen for lengst sørget for å gjøre noe med denne proppen i systemet, og hva vil man eventuelt foreta seg for å løse opp i dette?

Statsråd Åslaug Haga [10:58:51]: Jeg skal svare konkret på spørsmålet om saksbehandlingsskapasitet, men først må jeg nesten rydde opp i noen misforståelser. Satsingen på fornybar energi gir resultater så det suser. Enova ligger foran prognosene, og vi veit at det nå foretas investeringer i småkraftverk, som er viktige. Vi legger til rette for en ny runde på vindkraft, med en ny runde om investeringsstøtte. Vi har en positiv utvikling på en rekke områder innen feltet fornybar energi. Så det går bra, og det går raskere enn Enova har framskrevet. Det skyldes ikke minst en stor økonomisk satsing.

Så er det riktig at vi har utfordringer når det gjelder saksbehandlingsskapasiteten i NVE. Det skyldes nettopp at entusiasmen for å bidra i utviklingen av fornybar energi er så stor. Ja, det er lang kø både når det gjelder konsesjonsbehandling av småkraftverk, og når det gjelder vindkraft.

Derfor er det også satt inn økte ressurser i NVE. Det er opplagt ikke nok. Jeg skal diskutere dette med NVE i morgen, hvordan vi skal håndtere det videre framover, men det er satt inn mer ressurser. NVE er også bedt om å prioritere ressursene inn mot konsesjonsbehandling. Vi har bedt dem først og fremst om å legge vekt på de søknadene som vil kunne bidra til rask effekt fra ny produksjon, og Midt-Norge står også i en særstilling. Men poenget er: Vi har maksimal oppmerksomhet rundt utfordringene knyttet til manglende saksbehandlerkapasitet.

Torbjørn Andersen (FrP) [11:00:54]: Jeg takker for svaret.

Jeg kan minne om at senest her i går fikk vi i stortingsalen være vitne til hvordan denne regjeringen sliter med sine energipolitiske ambisjoner. Det kom ganske klart fram i går at Regjeringen ikke på noen måte klarer å innfri sine fagre løfter om å opprettholde et industrikraftregime til norsk kraftkrevende industri. Vi vet også at Regjeringen sitter med en kjempemessig – skal vi si – energipolitisk verkebyll i fanget, som heter hjemfallsretten. Det skal jo bli meget interessant å se om ikke Regjeringen vil gå på nok et gedigent løftebrudd også i denne hjemfallssaken.

Jeg vil bare si at etter å ha hørt statsråden skryte av alt det denne regjeringen nå har fått til når det gjelder fornybar energi, er jeg allikevel veldig i tvil om denne regjeringen egentlig vil levere noe som virkelig monner for å få bygd ut ny energiproduksjon i Norge. Det er greit med litt her og litt der, men vi trenger noe som virkelig monner (presidenten annonserer neste taler) ...

Statsråd Åslaug Haga [11:01:57]: Jeg tror jeg kan framskrive spørsmålet.

Det har vært et betydelig taktskifte og en vesentlig kursendring når det gjelder satsinga på fornybar energi med denne regjeringa. I arbeidet framover skal vi legge til grunn det breie forliket i Stortinget, som riktignok ikke Fremskrittspartiet deltok i, men som er offensivt når det gjelder fornybar energi.

En viktig stolpe i dette arbeidet framover vil forhåpentligvis være grønne sertifikat. Nå er vi inne i drøftinger med våre svenske venner om en ordning for grønne sertifikat. Det er sjølsagt for tidlig å framskrive om vi kommer i mål, men det er et sterkt ønske på begge sider om å få dette til. Dette vil være en ordning som formodentlig vil utløse betydelige mengder fornybar energi. Det er en markedsbasert ordning, som vil innebære at forbrukerne kommer til å merke dette på strømregningen, men det forstår jeg også at Fremskrittspartiet – selv om de ikke har vært involvert i forliket når det gjelder klima – er innforstått med.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Peter Skovholt Gitmark.

Peter Skovholt Gitmark (H) [11:03:17]: Det må være på sin plass å minne statsråden om at Regjeringen nå er inne i regjeringsår tre, av fire. Man burde kunne forvente handling snart.

Når det gjelder Enova, er det høyst uklart om Enova

når målene. Det får vi først vite om flere år. Det som er klart, er at Norge er blant Europas dårligste når det gjelder støtteregime for fornybar energi, og det gjør at våre beste krefter velger å investere i fornybar energi utenfor landets grenser og ikke i Norge.

Mitt spørsmål er: Når har statsråden tenkt å gjøre det attraktivt for norske selskaper å investere i norsk fornybar energi? Ser ikke statsråden at det er et stort problem at NVE i dag sliter med at de har kun tre saksbehandlere innenfor fornybarområdet, som gjør – som også foregående spørrer sier – at vindmøllesatsingen vår mest sannsynlig ikke vil kunne behandles før det har gått 20 år, og at en normal saksbehandlingstid innenfor småkraft er flere år?

Statsråd Åslaug Haga [11:04:19]: Igjen – i forhold til de opplagte misforståelsene: NVE har rundt 420 personer ansatt. Det er langt flere enn tre av dem som holder på med fornybar energi, bare så det er tindrende klart.

Regjeringa representerer et taktskifte, en betydelig kursendring når det gjelder fornybar energi, og det skjer svært mye. Ja, det er riktig at man på en del områder og i enkelte land har bedre ordninger på kontinentet, og dem studerer vi.

Vi må ikke glemme at Norge har 99 pst. fornybar elektrisitetsproduksjon. Vi står således i en helt annen situasjon enn landene på kontinentet. Men det forhindrer ikke at vår ambisjon er å få opp ytterligere fornybar energi. Derfor er vi i ferd med å jobbe fram en (presidenten avbryter) ...

Presidenten: Bente Thorsen – til oppfølgingsspørsmål.

Bente Thorsen (FrP) [11:05:23]: Statsråden sier at Enova er godt i rute i forhold til å gi tilskudd til fornybare prosjekter. Det er kjempepositivt. Hun sier også at Regjeringen nå gjenopptar forhandlingene med Sverige om et forutsigbart grønt sertifikatsystem. Det er også positivt, men ut fra at vi må ha forutsigbarhet, så haster dette. For vi vet også at EUs fornybare direktiv ikke vil tillate noen somling fra norsk/svensk side. Tar forhandlingene for lang tid, kan ESA bli tvunget til å si nei til den svensk-norske sertifikatordningen. Innser statsråden at det haster med å få fullført dette arbeidet? Mener statsråden at vi ligger godt an i arbeidet med innføringen av det svensk-norske elsertifikatsystemet? Når vil dette arbeidet eventuelt være ferdig?

Statsråd Åslaug Haga [11:06:27]: Her var det mange elementer, og ikke alle var riktig gode å forstå når det gjelder ESA og forholdet til et grønt sertifikatmarked. Men under alle omstendigheter er situasjonen den at vi er i drøftinger med våre svenske venner om grønne sertifikat. Vi jobber sjølsagt ut fra et ønske om at forhandlingene skal føre til et positivt resultat, slik at vi får de ordningene på plass så raskt som mulig. Det står i klimaforliket at vi skal innføre andre ordninger dersom vi ikke kommer i land med grønne sertifikat, ordninger som skal bidra til minst like gode vilkår for dem som ønsker å satse på fornybar energi som de grønne sertifikatene.

Jeg kan bare bekrefte det jeg har sagt mange ganger før. Vi har maksimal oppmerksomhet omkring forhandlingene med svenskene, og ønsker sjølsagt at de skal komme i land så fort som mulig. Vi jobber parallelt med å tenke over hva vi skal gjøre hvis de ikke skulle komme i land.

Presidenten: Gunnar Kvassheim – til siste oppfølgingsspørsmål.

Gunnar Kvassheim (V) [11:07:37]: Jeg noterer med tilfredshet at når representanter for Regjeringen blir presset i miljøspørsmål, bruker de stadig oftere klimaforliket som krykke. Det er jeg veldig glad for. Det ble gitt god hjelp til en mer offensiv miljøpolitikk i klimaforliket.

Det som er et problem innenfor energipolitikken, er at det ikke er samsvar mellom det en sier en vil gjøre, og det en faktisk gjør. Det er rett, som statsråden sier, at signalene om at det skulle satses på fornybar energiproduksjon, har ført til at mange entusiaster er i gang med prosjekter knyttet til både småkraftverk og vindkraft. De som jobber med småkraftverk, blir møtt med et tøffere skatteregime enn før, noe som gjør at mange prosjekter er i fare. De som jobber med vindkraft, står overfor mange års saksbehandlingstid.

Vil statsråden, i tillegg til å ha maksimal oppmerksomhet på dette, love en rask avklaring av om en vil styrke ressurstilførselen til NVE, og at de entusiastene som står i kø med prosjekter, vil få beskjed om *når* deres prosjekt kan bli behandlet?

Statsråd Åslaug Haga [11:08:41]: For det første forundrer det meg litt at Venstre reduserer klimaforliket til ei krykke. Jeg mener at det er betydelig mer vesentlig enn det.

Når det gjelder det konkrete spørsmålet, er svaret ja.

Når det gjelder saksbehandlingsskapiteten i NVE, er vi meget klar over at den ikke er god nok på fornybarfeltet nå. Vi må søke å løse dette ved at NVE omprioriterer sine ressurser. Det har de gjort i noen grad. Sannsynligvis må de gjøre det i større grad. I tillegg er dette et budsjettspørsmål. Det handler om de totale ressursene til NVE. Det har vi også full oppmerksomhet på.

Når det gjelder småkraftverk spesielt, er det klaggjort at alle søknader som lå i NVE før 5. oktober, skal behandles etter det gamle regimet. Så skal vi nå ha en gjennomgang av det skatteregimet som ble vedtatt i Stortinget før jul. Vi vil komme tilbake til det i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett.

Presidenten: Den muntlige spørretimen er nå omme, og vi går over til den ordinære spørretimen.

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir en rekke endringer i den oppsatte spørsmålslisten, og presidenten viser i den sammenheng til den oversikt som er omdelt på representantenes plasser i salen.

De foreslåtte endringer i dagens spørretime foreslås godkjent.

– Det anses vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmål 6, fra representanten Vera Lysklætt til kommunal- og regionalministeren, er overført til miljø- og utviklingsministeren som rette vedkommende. Spørsmålet vil imidlertid bli besvart av finansministeren på vegne av miljø- og utviklingsministeren, som er opptatt i annet møte.

Spørsmål 7, fra representanten Bård Hoksrud til miljø- og utviklingsministeren, utsettes til neste spørretime, da statsråden er opptatt i annet møte.

Spørsmål 12, fra representanten Borghild Tenden til arbeids- og inkluderingsministeren, vil bli besvart av justisministeren på vegne av arbeids- og inkluderingsministeren, som er bortreist. Etter anmodning fra justisministeren blir dette spørsmålet flyttet og besvart før spørsmål 1. Spørsmålet vil bli tatt opp av representanten Inge Hallgeir Solli.

Spørsmål 14, fra representanten Elisabeth Aspaker til justisministeren, blir etter anmodning fra statsråden flyttet og besvart før spørsmål 12, som besvares før spørsmål 1, dvs. først i spørretimen.

Presidenten: Det første spørsmål som etter disse endringer vil bli tatt opp til besvarelse, er spørsmål 14.

Spørsmål 14

Elisabeth Aspaker (H) [11:10:37]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til justisministeren:

«NRK Brennpunkt hadde 5. februar reportasje om et pedofilt nettverk som har operert i tredve år og med identifiserte nordmenn i sentrale roller. Overgrep har funnet sted både i Norge og i utlandet, og et stort antall barn er involvert. Håvard Aksnes, Kripos, erkjente i Brennpunkt at årsaken til at politiet ikke var kommet til bunns i saken, var at slik etterforskning er usedvanlig ressurskrevende.

Mener statsråden det er akseptabelt at en så alvorlig sak ikke etterforskes når nettverket fortsatt synes å være i full aktivitet?»

Eirin Faldet hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Knut Storberget [11:11:14]: Regjeringa har i Soria Moria-erklæringa lagt til grunn at den vil intensivere innsatsen mot overgrep mot barn og unge. Jeg har derfor lagt opp til en bred innsats mot denne form for kriminalitet, noe som også Høyre støtter. Det gjelder både vold i nære relasjoner generelt og seksuelle overgrep spesielt. Bekjempelse av slik kriminalitet krever en forsterket innsats på flere plan, fordi den gir seg uttrykk på flere måter og i mange sammenhenger.

En del av den forsterkede innsatsen på dette feltet er å styrke kompetansen for å kunne forebygge mer og bedre at barn blir utsatt for overgrep. Barn og unge som har vært

utsatt for overgrep, må i tillegg sikres et godt hjelpe- og behandlingstilbud. For å styrke den tverrsektorielle kompetansen både når det gjelder håndteringen av overgrepssaker, og når det gjelder å øke hjelpetilbudet til barn, er det kjent – som jeg også sa tidligere i dag – at Regjeringa er i ferd med å etablere barnehus. Vi åpnet i 2007 to barnehus – i Bergen og på Hamar – der avhør av barna, undersøkelser av dem og behandling kan skje på ett og samme sted. I løpet av 2008 skal Regjeringa åpne ytterligere tre barnehus, slik at denne kompetansen blir tilbudt i alle deler av landet. Jeg sier det fordi dette er viktig, også for å kunne avdekke den type saker som representanten Aspaker reiser spørsmål om her i dag.

Internasjonalt samarbeid mot overgrep er helt nødvendig for å kunne oppnå en bedre bekjempelse og en bedre forebygging av den form for kriminalitet som representanten spør om. Ved Interpol arbeider man med å avsløre overgripere og kunne identifisere dem som bl.a. er på overgrepsbilder, samtidig som man bygger ut mulighetene for å kunne identifisere for nye overgrep. Dette er et utfordrende, men samtidig et møysommelig og ressurskrevende arbeid, som også prioriteres av oss.

Fra norsk side ble dette arbeidet støttet økonomisk i fjor, og det vil også bli støttet i år, med totalt 300 000 euro, tilsvarende 2,4 mill. kr, noe jeg meddelte Interpols generalsekretær i mitt møte med ham i fjor. Dette vil gi norske politimyndigheter søkeadgang til databasen, noe som vil kunne gi store fordeler med hensyn til samordning av saker internasjonalt. Det vil også øke mulighetene for å kunne identifisere ofrene så vel som å kunne avsløre overgriperne.

Jeg har fått opplyst at Politidirektoratet nå arbeider med å øke bemanninga ved Kripos samt å utvikle de teknologiske forutsetningene, for å kunne øke innsatsen mot overgrep mot barn og styrke politiets muligheter for «patuljering på nettet», noe Regjeringa initierte i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett. Dessuten foretas det en fullstendig gjennomgang og oppgradering av dagens tipsmottak når det gjelder overgrep. En ny og forbedret versjon av «rød knapp» forventes etablert i løpet av 2008. Dette vil gjøre denne tjenesten lettere tilgjengelig og på mange måter representere den synlige delen av politivirksomheten for brukerne av Internett, spesielt barna.

Kripos har videreført det forebyggende arbeidet med filter. Dette er et filter som sperrer tilgangen til nettsted som viser bilder av overgrep mot barn. Jeg vil også nevne at Regjeringa i desember 2007 la fram en handlingsplan mot vold i nære relasjoner, «Vendepunkt», for perioden 2008–2011. Planen inneholder 50 tiltak, med mange gode elementer, som vil være treffsikre også når det gjelder denne type kriminalitet.

Etterforskning av seksuelle overgrep mot barn er en prioritert oppgave for norsk politi. Dessverre kan det likevel ikke utelukkes at tidligere dømte eller mistenkte for seksuelle overgrep mot barn fortsetter med overgrep. Jeg vil imidlertid minne om at den konkrete etterforskningen av straffesaker hører under den uavhengige påtalemyndighet og politiet og er i så måte vanskelig å gå inn i for meg her og nå.

Saken det vises til i programmet Brennpunkt, ble i pe-

rioden 1998–1999 – det er lang tid tilbake – etterforsket av Follo politidistrikt med bistand fra Kripos. Etterforskninga resulterte i flere domfellelser, men også i noen henleggelse. Jeg har imidlertid fått opplyst fra Riksadvokaten at man i dag ikke har noe grunnlag for å anta at Kripos og berørte politidistrikter har feilprioritert den sak eller de saker det refereres til. Alvorlige seksuallovbrudd hører som kjent til de sentralt prioriterte saker.

Dette går fram av siste mål- og prioriteringsrundskriv fra Riksadvokaten. Denne prioriteringa har vært gjeldende i lang tid. Riksadvokaten opplyser at man heller ikke har noen grunn til å tvile på at det er foretatt forstandige avveininger av etterforskningsinnsats, holdt opp mot tilgjengelige midler og utsikt til å lykkes i å avklare mulige, ytterligere straffbare forhold.

Denne typen saker må vi erkjenne er ressurskrevende. Spørsmålet om ressursbruken til bekjempelse av overgrep mot barn hører under Politidirektoratets ansvarsområde. Det er imidlertid ikke grunnlag for å anta at Kripos og berørte politidistrikter har feilprioritert eller ikke iverksatt tiltak av ressursmessige årsaker. Politidirektoratet har meddelt at dette er bekreftet også av Kripos, som for øvrig har øremerket personell til etterretning, etterforskning og metodeutvikling når det gjelder seksualisert vold, med særlig vekt på saker som gjelder overgrep mot de mest sårbare av oss, barn og unge.

Elisabeth Aspaker (H) [11:16:27]: Jeg takker statsråden for svaret, men jeg tror det er all grunn til bekymring når det gjelder ressurs situasjonen i politiet og deres evne til å følge opp. Jeg synes at man i etterforskningen av Lommemannen-saken nå ser at det er tegn til at politiet tar selvkritikk, at man mener at man tidligere ikke har tatt saken nok på alvor og at man ikke har satt inn nok ressurser. Jeg synes også når det gjelder det pedofile nettverket, selv om en del av dette ligger langt tilbake, at det er mye som tyder på at de er i full sving. Jeg forventer at man skal følge det opp på en aktiv måte. Dette handler også om det omdømmet Norge har i forhold til at vi er et land som har lagt stor vekt på at barn skal føle trygghet. Vi skal etterforske, og vi skal komme til bunns i slike saker.

Jeg har et spørsmål til statsråden: I forbindelse med folkemorddiskusjonen her i går kom det en nyhet om at det var kommet åtte nye stillinger i Kripos for å prioritere den typen etterforskning. Når vil Regjeringen følge opp med tilsvarende påfyll til Kripos for å følge opp overgrep mot barn?

Statsråd Knut Storberget [11:17:30]: Jeg vil be spøreren om å utvise varsomhet med ved enhver anledning å si at det er manglende ressurser, og at det ikke oppnås resultater. Det er et uheldig signal å sende ut, all den tid et samlet storting faktisk har bevilget mer penger til politiet og til tiltak når det gjelder dette.

Så trekkes Lommemannen-saken fram. Hvis det skulle være et eksempel på at vi nå står i en situasjon hvor vi ikke satser på denne typen saker, sender vi ut feil signaler. Da må man i så fall rette adressaten til tidligere justisministere og den tidligere regjering, som i så fall ikke

lyktes med bl.a. å få gjennombrudd i den typen saker. Når vi faktisk får gjennombrudd, må det jo være grunn til å si at dette er saker hvor man ser at det nytter å sette i verk tiltak. Det nytter å bruke mer ressurser på det, og nå har man jo – som jeg sa i mitt svarinnlegg – tatt sikte på å jobbe med å få økt bemanningen i Kripos i forhold til den typen saker spøreren spør om.

Elisabeth Aspaker (H) [11:18:37]: Mer enn noen andre i dette landet har Redd Barna engasjert seg i overgrep mot barn. De har gjort mange undersøkelser og mye godt og grundig arbeid. Det de er veldig tydelige på, er særlig at identifisering av ofrene, barn som blir ofre for overgrep, er et veldig omstendelig og vanskelig arbeid. Jeg synes nesten det er oppsiktsvekkende at statsråden da prøver å fortelle her at ikke det handler om ressurser til Kripos. Det handler om hvor mye folk man har, som man kan sette på jobben til å forfølge denne typen saker.

Statsråden svarte heller ikke på – når det gjelder pedofilisaken og en del andre type eksempler som vi nå har – om han ikke ser at det skader Norges omdømme ute at vi ikke greier å holde orden i eget hus, når vi er så opp-tatt av å fortelle hvor flinke vi er i forhold til å bekjempe overgrep mot barn. Sannheten er jo at vi har noen historier og eksempler nå som viser at også Norge har klare forbedringspunkter på dette området.

Statsråd Knut Storberget [11:19:41]: Jeg undrer meg over spørrerens vinkling i disse sakene. Det er ikke slik at jeg har sagt at dette ikke handler om ressurser. Snarere tvert imot har jeg sagt at det handler om ressurser. Det var jo derfor Regjeringen kom til Stortinget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i fjor og sa at vi ønsket en tilleggsbevilgning til Kripos i forhold til politistasjon på nett på 6 mill. kr. Det er jo derfor vi har valgt å bruke 2,4 mill. kr til å støtte Interpols arbeid i forhold til identifisering. Det er derfor vi har brukt ressurser på å sette ned Faremo-utvalget og nå ønsker å få en egen politistasjon på nett som et resultat nettopp av det.

Det som er min advarende pekefinger, er at representanten fra Høyre stadig trekker fram at det ikke gjøres noe, og at man ikke får gjennombrudd. Det er et veldig uheldig signal i forhold til alle ofrene som har forventninger om at det skal gjøres noe. Vi må også signalisere at det er mulig å få gjennombrudd i sakene. All den tid Høyre også bidrar til å skape flertall for de forslag som kommer bl.a. når det gjelder ressurser til Kripos, synes jeg faktisk at vi skal stå sammen om å si utad: Vi styrker Kripos med bl.a. 6 mill. kr.

Presidenten: Da går vi til spørsmål 12.

Spørsmål 12

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Borghild Tenden til arbeids- og inkluderingsministeren, vil bli tatt opp av representanten Inge Hallgeir Solli. Spørsmålet vil bli besvart av justisministeren på vegne av arbeids- og inkluderingsministeren.

Inge Hallgeir Solli (V) [11:21:42]: «I Thiensaken reises det en rekke spørsmål som åpenbart krever bred diskusjon og en helhetlig behandling. Saken ble imidlertid behandlet i Utlendingsnemnda av nemndleder, uten at hele nemnden ble innkalt.

Er statsråden tilfreds med at et stort antall saker i Utlendingsnemnda behandles av nemndleder alene?»

Statsråd Knut Storberget [11:22:14]: Jeg skal svare på dette spørsmålet på vegne av min statsrådskollega Bjarne Håkon Hanssen.

Det er fastsatt i utlendingsloven at det er Utlendingsnemnda sjøl som bestemmer avgjørelsesform i den enkelte sak, med unntak av saker som behandles i stornemnd. Beslutninga om hvorvidt saken skal avgjøres i nemndmøte eller av nemndleder, tas av en nemndleder ut fra lovens kriterium «vesentlige tvilsspørsmål». Med dette forstås i praksis saker som byr på tvilsspørsmål av vesentlig betydning for avgjørelsen eller utfallet av saken. Slike saker skal avgjøres i nemndmøte. Det er viktig for meg å understreke at også saker som vurderes og avgjøres av nemndleder, er forberedt og vurdert av andre fagpersoner i Utlendingsnemnda. Dette har også vært tilfellet i Thien-saken.

Det må foretas en vurdering basert på sakens dokumenter, sett opp mot foreliggende landinformasjon, regelverk og praksis. Man kan ikke alltid bedømme grunnlaget for vurderinga av avgjørelsesform utelukkende ut fra faktum i den konkrete enkeltsaken. Andelen nemndmøtesaker vil kunne påvirkes av hvilken type saker som kommer inn til Utlendingsnemnda som klagesaker.

I forbindelse med forskriftsarbeidet til ny utlendingslov vil Arbeids- og inkluderingsdepartementet vurdere om det kan fastsettes regler om at bestemte typer saker som hovedregel skal avgjøres i nemndmøte. Det vil i denne forbindelse også bli vurdert om det skal gis forskriftsbestemmelser knyttet til begrepet «vesentlige tvilsspørsmål», som er et sentralt begrep i forhold til å avgjøre prosessform. Jeg kan også opplyse om at departementet har igangsatt en ekstern gjennomgang av praksis i Utlendingsnemnda når det gjelder valg av avgjørelsesform. Utreder skal gjennomgå minst 100 tilfeldig utvalgte asylsaker avgjort i 2006 og 2007. Resultatet av denne gjennomgangen vil bli brukt som grunnlag for arbeidet med forskrifter til den nye utlendingsloven.

Avslutningsvis vil jeg understreke at hurtig saksbehandling også er en side av rettssikkerheten, noe som tilsier at en andel av Utlendingsnemndas saker bør avgjøres på annen måte enn i nemndmøte.

Inge Hallgeir Solli (V) [11:24:23]: Jeg takker statsråden for svaret.

Denne konkrete saken gjelder Thien Thi Vo. Hun har bodd i Norge i åtte år. Hun har vært gift i to år og åtte måneder, mens kravet for å få oppholdstillatelse er tre år. Thien fødte et barn som hadde en alvorlig sykdom. Barnet døde og ligger nå gravlagt ved Nittedal kirke. Hun har nær familie her i landet. Thien forsørger seg selv, og arbeidsgiveren hennes vil svært gjerne beholde henne. Hun

er nå gravid i femte måned med sin nye samboer, og hvis vedtaket om å utvise Thien effektueres, blir far og barn skilt fra hverandre.

Stortinget og departementet skal ikke behandle enkelt-saker. Det er det UDI og Utlendingsnemnda som gjør, men statsråden kan vurdere om Utlendingsnemndas vurderinger er i henhold til intensjonene med lovverket. Det svarte statsråden delvis på nå. Jeg ønsker likevel å spørre: Hvis det ikke er samsvar mellom intensjonen med og praktiseringen av lovverket, vil statsråden da vurdere å gi nye styringssignaler om en annen og mer human praksis til UDI og Utlendingsnemnda?

Statsråd Knut Storberget [11:25:35]: Aller først har jeg lyst til å si at det er viktig og bra at vi har et stort engasjement rundt saker som behandles i Utlendingsnemnda, og også av nemndleder alene. Dette er viktige spørsmål, hvor vi trenger all mulig folkelig engasjement. Jeg tror det er en av forutsetningene for at vi også får gode avgjørelser i de organer som faktisk skal fatte avgjørelsene.

Dette hører inn under en annen statsråds departement, men jeg er overbevist om at statsråd Bjarne Håkon Hanssen også er opptatt av at alle de rammebetingelser som omgir disse reglene, blir løpende vurdert. Det at man nå arbeider med forskriften, er nettopp et signal om at man er bevisst bl.a. i forhold til begrepet «vesentlige tvilsspørsmål», som gjør at man sikrer prosess.

Så må jeg samtidig si, med god erfaring fra justissek-toren, at vi er avhengige av å finne en balanse for å sikre en rask prosess når det gjelder disse sakene også, slik at noen saker må gå i forenklet spor. Det gagnar også dem som søker.

Inge Hallgeir Solli (V) [11:26:42]: Statsråden nevnte dette med vesentlige tvilstilfeller, og det er det springende punkt i denne typen saker. Jeg vil bare til slutt kommentere at når det er stor forskjell mellom det som iallfall en del folk ute i samfunnet oppfatter som vesentlig tvil, og det som Utlendingsnemnda anser som vesentlig tvil, er det klart at det gjerne blir store presseoppslag og et folkelig engasjement.

Det som jeg vil påpeke, er at det vil være viktig i denne typen saker hvor jeg opplever at det kan være vesentlige tvilstilfeller, at de bør få en bred behandling i hele Utlendingsnemnda.

Statsråd Knut Storberget [11:27:22]: Jeg må bare henvise til at Arbeids- og inkluderingsdepartementet nå arbeider med hvordan begrepet «vesentlige tvilsspørsmål» blir tolket og anvendt, og om det er behov for å gjøre endringer i den praksisen i forhold til de forskriftene som kommer.

Samtidig vil jeg understreke at en del av vår oppgave som leder av et departement, det å være i regjering, er nettopp å være lydhør overfor den aktivitet som skjer ute i samfunnet. Jeg mener at disse reglene står seg best ved at vi har bred legitimitet og tillit rundt dem. Derfor synes jeg det er grunn til å hilse alt mulig engasjement, også rundt denne typen saker, velkommen, fordi det kas-

ter viktig lys over usedvanlig viktige utfordringer for både enkeltmennesker og samfunnet.

Presidenten: Da går vi til spørsmål nr. 1.

Spørsmål 1

Svein Flåtten (H) [11:28:34]: Spørsmålet til finansministeren er slik:

«Svært mange mindre regnskapslag, særlig i distrikterne, har drevet med midlertidig dispensasjon fra reglene om å ha autorisert regnskapsfører som daglig/faglig leder. På svært mange steder er det uråd å rekruttere personell som fyller lovens formelle krav.

Vil statsråden ta initiativet til regelutforming som gir muligheter til varige dispensasjoner i de tilfeller hvor dagens ledere utvilsomt har en dekkende realkompetanse, slik at mindre regnskapsbedrifter i distriktene fortsatt kan drive sin virksomhet?»

Statsråd Kristin Halvorsen [11:29:24]: En offentlig autorisasjonsordning for regnskapsførere ble innført ved regnskapsførerloven i juni 1993 og trådte i kraft 1. september samme år. Etter loven må fysiske personer og selskaper autoriseres av Kredittilsynet før de kan påta seg regnskapsføring for andre i næring. Formålet med å etablere en offentlig autorisasjonsordning for regnskapsførere var å heve kvalifikasjonene til dem som påtok seg regnskapsføreroppdrag, for på den måten å bedre kvaliteten på regnskapene og de opplysningene som regnskapspliktige skal gi til skatte- og avgiftsmyndigheter.

Det stilles krav til utdanning og praksis for å få autorisasjon som regnskapsfører og krav til etterutdanning for å opprettholde den. Et selskap kan ikke bli autorisert regnskapsførerselskap uten at det har en autorisert regnskapsfører som daglig leder.

Innføringen av en offentlig autorisasjonsordning for regnskapsførere og regnskapsførerselskap har vært fulgt av fleksible overgangsordninger. Alle som ved lovens ikrafttredelse førte regnskap for andre, og som var godkjent regnskapsfører av Institutt for Godkjenning av Regnskapsførere eller var registrert regnskapsfører i Stiftelsen Registrert Regnskapsfører, kunne oppnå autorisasjon som regnskapsfører ved å sende en melding til Autorisasjonsstyret for regnskapsførere innen 1. mars 1994. Videre fikk regnskapsførere som ved lovens ikrafttredelse ikke oppfylte kravene for autorisasjon, anledning til å fortsette virksomheten fram til utløpet av 1999. Innen denne overgangsfristen kunne slike regnskapsførere autoriseres enten ved å oppfylle et utdanningskrav som i omfang utgjorde halvparten av det ordinære kravet, eller ved at vedkommende kunne velge å avlegge en særskilt prøve som dokumenterte at vedkommende hadde tilstrekkelige kvalifikasjoner til å føre regnskap for andre i næring.

Det ble fastsatt unntak fra autorisasjonsplikten for regnskapslag innen jordbruk, gartneri og skogbruk og innen fiske og fangst da autorisasjonsordningen ble etablert. Dette var begrunnet med de særskilte regnskaps- og års-

oppgjørreglene for landbrukssektoren. De særskilte regnskapsreglene for landbrukssektoren – noteringsplikten – ble opphevet i 1999. Næringsvirksomhet innen primærnæringsringene følger nå bestemmelsene i regnskaps- og bokføringslovgivningen som andre næringsdrivende. På grunnlag av dette ble unntaket i regnskapsførerforskriften for regnskapslag innen jordbruk mv. opphevet i 2006. Eksisterende regnskapslag fikk frist til utgangen av 2007 til å oppfylle kravene til autorisasjon.

Etter min oppfatning har autorisasjonsordningen for regnskapsførere og regnskapsførerselskaper fungert godt. Mye tyder på at ordningen har bidratt til bedre regnskapsførertjenester for de næringsdrivende, til bedre rapportering til skatte- og avgiftsmyndighetene og til å bekjempe økonomisk kriminalitet. Jeg mener dette er like viktig for næringsdrivende i distriktene som i sentrale strøk. Jeg vil derfor ikke gå inn for endringer som innebærer at regnskapsbedrifter i distriktene kan drive virksomhet uten å ha en autorisert regnskapsfører som daglig leder. De krav som stilles til utdanning og praksis for å bli autorisert regnskapsfører, skal på en praktisk håndhevbar måte bidra til at autoriserte regnskapsførere har dekkende kompetanse. Etter min vurdering vil det ikke være praktisk å åpne for en autorisering av regnskapsførere på grunnlag av en alternativ prøving av kompetansen til personer som ikke oppfyller kravene til utdanning og praksis. Jeg viser også til at grunnlaget for det særskilte unntaket fra autorisasjonsplikten for regnskapslag innen jordbruk mv. ikke lenger er til stede.

Svein Flåtten (H) [11:33:26]: Det er for så vidt ikke et uventet svar fra statsråden. Jeg takker for det, selv om det er negativt.

Vi skal være klar over at det antakelig finnes flere hundre regnskapskontorer, særlig på veldig små steder, som nå rett og slett legger ned, fordi det ikke er mulig å skaffe dette personellet, og fordi man i disse engangsbedriftene kanskje vil måtte ta seg fri både ett og to år for å skaffe seg den kompetansen som er nødvendig.

Jeg skal ikke argumentere så veldig mye mer her, for jeg har forstått at statsråden for så vidt har bestemt seg for ikke å gjøre noe med det, men jeg vil i hvert fall henstille til statsråden å be Kredittilsynet svare på de henvendelsene som de får om fortsatt dispensasjon. Det ligger henvendelser i Kredittilsynet som er flere måneder gamle, og jeg tror at et ja eller et nei vil være praktisk når man må søke seg en annen jobb.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:34:35]: Jeg er sikker på at Kredittilsynet behandler disse sakene så raskt de kan, og de følger godt med på hvilke saker som blir tatt opp i spørretimen og også i Stortinget. Det er selvsagt opplagt at for dem som er i denne situasjonen, vil en rask avklaring av situasjonen ha betydning. Det er et ønske fra representanten Flåtten som jeg kan bidra til at det blir fokusert mer på i Kredittilsynet.

Når det gjelder hovedspørsmålet, har jeg gått veldig nøye gjennom de overgangsreglene som gjelder, de kravene som er satt opp, og fleksibiliteten i måten å innføre dem

på. Vi har jo nå på en rekke områder utfordringer når det gjelder å finne kompetent arbeidskraft. Jeg tror vi gjør oss selv en bjørnetjeneste hvis *det* skal etterfølges av lavere krav på det ene området etter det andre. På dette området er det godt begrunnet og dokumentert, og med fleksible overgangsordninger er standarden hevet på en måte som både by og land er tjent med.

Svein Flåtten (H) [11:35:45]: Jeg er ikke uenig i at man ikke skal akseptere en lavere generell standard, men jeg må si at jeg kanskje er litt overrasket over at en finansminister fra SV ikke er mer opptatt av å bevare bite små bedrifter ute i distriktene, av å se på realkompetansen og kanskje også av å se på det faktum at selv om disse overgangsordningene har vart i veldig mange år – jeg ser det – vil det være slik at her har det sittet mennesker som har hatt en fullgod realkompetanse, som har ført regnskapet for en rekke bedrifter og bransjer som etterpå blir revidert og godkjent. De har et livsløp, de ser seg ikke i stand til å skaffe seg denne ekstra utdannelsen. Kanskje burde man vurdere å se på om ikke ytterligere dispensasjoner kunne gis, slik at man fikk en utfasing ved at menneskene som sådan fases ut – for det blir de jo til slutt.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:36:48]: Jeg er sikker på at representanten Flåtten ser at det gjøres en avveining mellom ulike hensyn for å heve standarden på dette området. Det har i tillegg vært en fleksibel og lang overgangsordning, som nettopp har tatt hensyn til den realkompetansen som mange av disse i utgangspunktet har hatt. Og på et eller annet tidspunkt må en slik overgangsordning opphøre. Det er bakgrunnen for framgangsmåten i denne saken.

Men når det gjelder de søknadene som Kredittilsynet har til vurdering, bidrar jeg gjerne med en avklaring av situasjonen for dem som eventuelt har søknader inne.

Spørsmål 2

Per Roar Bredvold (FrP) [11:37:56]: Jeg ønsker å stille finansministeren følgende spørsmål:

«Hamar og Ringsaker kommune i Hedmark mener festerne skal betale eiendomsskatt, mens f.eks. i Elverum kommune er hovedregelen at grunneierne skal betale denne skatten. Dette vil si at kommunene tolker regelverket ulikt, et regelverk som ikke er justert siden 1992, og dermed er Finansdepartementet usikre på hva som er rett.

Vil statsråden ta fatt i denne saken slik at vi får et klart regelverk, som ikke kan misforstås?»

Statsråd Kristin Halvorsen [11:38:38]: Tomtefesteloven ble endret i 2004 og 2006. Høyesterett vurderte grunnlovmessigheten av disse endringene i dommer avsagt 21. september 2007.

Eiendomsskatteloven inneholder ingen eksplisitte regler om hvem som er debitor for eiendomsskatt på festetomter. Finansdepartementet har i en fortolkningsuttalelse

fra 1992 lagt til grunn som det prinsipielle utgangspunktet at fester skal betale eiendomsskatt for verdien av bygningen, mens bortfester, dvs. grunneier, skal betale eiendomsskatt for verdien av tomten. Prinsippet er senere slått fast av Høyesterett i en dom inntatt i Rettstidende 2002, side 1411. I fortolkningsuttalelsen la imidlertid departementet også til grunn at det gjelder et unntak for festeavtaler med lengre varighet enn 99 år, eller når festeren har ensidig rett til å forlenge avtalen uten tidsbegrensning. I disse tilfellene anses festeren som eier av tomten i forhold til eiendomsskattekravet. Det er en gammel rettstilstand i Norge at totale bruksretter likestilles med reell eiendomsrett når retten har en varighet på over 99 år. Jeg legger til grunn at de nevnte prinsippene vanligvis er fulgt opp i kommunenes praksis. Det som beskrives som ulik tolkning fra kommunenes side, kan skyldes at festekontrakter varierer i innhold med hensyn til varighet og mulighet for forlengelse. Jeg vil imidlertid ikke utelukke at enkelte kommuner ennå ikke har fått gjennomgått konsekvensene av endringene i tomtefesteloven og høyesterettsdommene om den.

Uttalelsene fra Finansdepartementet ble avgitt før tomtefesteloven ble endret. Endringene har styrket festers posisjon i avtaleforholdet.

Finansdepartementet vil gjennomgå spørsmålet om eiendomsskatt på festetomter i lys av endringene i tomtefestelovgivningingen og vurdere om det er behov for nærmere regulering i eiendomsskattekravet.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:40:47]: Jeg takker statsråden for svaret, som jeg tolker som et positivt svar, og som at statsråden vil gå inn i dette og finne ut hva som er riktig.

Statsråden sier at departementet vil se på dette ganske fort. Da er det naturlig å spørre om hvor lang tid vi snakker om, for det skrives ut eiendomsskatt i nesten alle kommuner nå. Det er viktig at de rette personer betaler det som faller på den enkelte.

Da blir oppfølgingsspørsmålet mitt: Hvor lang tid kan man tenke seg at det vil ta før det er klare regler når det gjelder dette?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:41:26]: Jeg tør ikke fastsette en klar frist for når vi kan bli ferdig med dette arbeidet. Men som representanten Bredvold er kjent med, er mitt engasjement for tomtefestere stort og har vært det i mange år.

Jeg er jo glad for at også representanter fra Fremskrittspartiet nå er opptatt av situasjonen for tomtefesterne, for dessverre var det jo slik at Fremskrittspartiet var blant de partiene som på et tidligere tidspunkt endret tomtefesteloven i disfavør av festerne, hvilket har ført til at mange tomtefestere har fått en betydelig økning i sine festeavgifter, og det har vært til bekymring og besvær for mange. Men jeg setter pris på at representanten Bredvold nå er opptatt av de eiendomsskattereglene som gjelder.

Mitt engasjement står fast, som det har gjort i mange år, og jeg skal følge opp denne saken.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:42:25]: Jeg takker statsråden for svaret.

Da kan jo jeg svare tilbake at så sent som i fjor sommer foreslo Fremskrittspartiet å fjerne eiendomsskatten. Hadde eiendomsskatten da blitt fjernet, et forslag som for øvrig bare Fremskrittspartiet støttet, hadde vi ikke hatt det problemet som vi nå står oppe i. Men problemet er der, nemlig at noen festere betaler, mens andre festere ikke betaler. Det er den ulikheten vi først og fremst nå må få bort.

Det er klart at jeg også stiller spørsmål om hvorfor ikke departementet følger opp lovendringer. Tomtefesteloven ble forandret i 2004 og 2006, som statsråden sier, men så har det ikke blitt fulgt opp dette med eiendomsskatt.

Her må det vel være noen som har slurvet litt og ikke gjort jobben sin.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:43:10]: Nei, man kan ikke anklage verken Finansdepartementet eller noen som jobber for oss, for slurv.

Vi skal selvfølgelig se på denne saken, slik jeg svarte. Men jeg har jo lyst til å understreke at for mange tomtefestere har økningen i festeavgiften blitt mange ganger høyere enn det som har vært vanlig eiendomsskattenivå rundt i kommunene. Så hvis man har omsorg for tomtefesterne, skulle jeg ønske at Fremskrittspartiets engasjement hadde kommet på et litt tidligere tidspunkt. Men uansett kan disse spørsmålene om eiendomsskatten ha betydning for enkeltpersoner. Det er bakgrunnen for at vi skal gå gjennom de lovendringene som har skjedd, og se på hvordan eiendomsskattekravet slår ut for dem.

Spørsmål 3

Linda C. Hofstad Helleland (H) [11:44:20]: Jeg har et spørsmål til finansministeren:

«Høyesterett har besluttet å ikke behandle SINTEFs anke om skatteplikt. Dommen fra lagmannsretten innebærer en skattekostnad for SINTEF på rundt 30 millioner kroner i årene 2001–2007. Dette kan åpne for flere lignende skattesaker. Det er store forventninger hos forskningsmiljøene til at skatteloven endres slik at de også fritas for inntektsskatt.

Vil statsråden fremme forslag til endring av skatteloven slik at inntektsbeskatningen for denne typen forskningsinstitutter fjernes?»

Statsråd Kristin Halvorsen [11:45:10]: Høyesteretts kjæremålsutvalg mente at det ikke var forhold som tilsa at SINTEFs anke skulle bli prøvd av retten, og lagmannsrettsdommen som stadfester ligningen av SINTEF for inntektsårene 2001 og 2002, er dermed rettskraftig.

Etter skatteloven er inntekt vunnet ved virksomhet skattepliktig. Forskningsaktivitet kan være ideell og uten erverv til formål, men kan også utøves som ledd i en kommersiell aktivitet med sikte på å generere overskudd. Det er forskningsinstituttens virksomhetsinntekter generert ved kommersiell forskning som er gjenstand for skatteplikt, og ikke forskningen i seg selv.

Lagmannsrettens dom slår fast at over 90 pst. av SINTEFs inntekter i 2002 skriver seg fra oppdragsforskning. Retten konkluderer med at slik forskning mot vederlag i større grad har likhetstrekk med annen tjenesteytelse enn virksomhet som tar sikte på å realisere et ideelt formål. Lagmannsretten uttaler videre at deler av SINTEFs virksomhet vil være i direkte konkurranse med skattepliktige innenlandske selskaper, f.eks. Det Norske Veritas. En regel som fritar SINTEF og de ca. 60 andre forskningsinstituttene fra skatt på virksomhetsinntekter, vil kunne gi disse instituttene en skattefordel og dermed kunne vri konkurransen mellom disse og skattepliktige virksomheter. En slik regel vil også innebære en uheldig forskjellsbehandling av inntekter fra forskningsvirksomhet i forhold til inntekt fra annen type virksomhet.

Forskningsinstituttene forvalter imidlertid til dels større formuesverdier, som i utgangspunktet er formuesskattepliktige. På bakgrunn av et forslag fra Regjeringen vedtok Stortinget i fjor høst at eiendeler som benyttes i forskningsaktiviteter, skal være fritatt fra formuesskatt. Regelen trådte i kraft 1. januar i år. Etter regelendringen vil instituttene skattebyrde være svært begrenset. Denne endringen, og de sterke hensynene som taler mot en regel om inntektskattefritak, gjør at jeg ikke vil foreslå å endre skatteloven slik at forskningsinstituttene fritas fra inntektsskatt.

Linda C. Hofstad Helleland (H) [11:47:36]: Jeg takker finansministeren for svaret. Jeg er glad for at det ble en endring i formuesskatten fra 1. januar, men jeg er litt skuffet over svaret med hensyn til inntektsskatten, for jeg hadde fått signaler fra de rød-grønne politikerne om at det ville bli vurdert i budsjettet for 2009.

Som kjent må SINTEF betale skatt helt tilbake fra 2001. Det betyr 30 mill. kr for forskningsstiftelsen. Høyre har i budsjettet for 2008 prioritert å tilbakeføre de 30 mill. kr, slik at SINTEF kommer fri fra denne skatteplikten.

Regjeringens hvileeskjær innenfor forskning skal jeg ikke komme nærmere inn på. Men når satsingen på forskning i utgangspunktet er svak, hjelper det ikke videre med en skatteplikt. Overskuddet fra forskningen går jo, som vi vet, til bl.a. investeringer i laboratorier, til kunnskap og til kompetanse.

Vil statsråden gjøre noe for at skattekravet skal kunne ettergis for SINTEF-stiftelsen?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:48:47]: Når det gjelder spørsmålet om å ettergi skattekrav, er det viktig å ha en viss likebehandling av ulike personer, institutter eller bedrifter som får krav om etterbetaling. Jeg tror ikke det er en klok idé å la det bli temaet i en spørretime i Stortinget. Spørsmålet om man i tilfelle vil tilleggsbevilge til SINTEF, blir et spørsmål i forbindelse med budsjettene.

Det er ikke riktig at Regjeringen har innført noe hvileeskjær i forskningen. Innsatsen i forhold til forskning er økt betydelig, og denne regjeringen har klart å øke like mye i løpet av tre år som den forrige gjorde i løpet av fire.

Jeg er også glad for at det var vår regjering som gjorde endringene når det gjelder fritak for formuesskat-

ten, for det har vært oppfattet som en større belastning for disse forskningsinstituttene enn en eventuell inntektsskatt. Det er problemet rundt vridninger når det gjelder inntektsskattespørsmålet, som gjør at det ikke er veien å gå.

Linda C. Hofstad Helleland (H) [11:49:55]: Denne skatteplikten er svært uheldig, og den rammer også andre deler av forskningsmiljøet. Det har jo kommet signaler om at likningsmyndigheter i andre deler av landet nå kanskje gjør noe av det samme som man har gjort i Trondheim, og at flere forskningsinstitutter vil bli rammet av denne SINTEF-skatten.

Det har vært 50 års likningspraksis at forskningsinstitusjonene har vært fritatt for skatt. Hvordan vil statsråden sikre at rammebetingelsene for forskningsinstituttene ikke blir dårligere enn de er i de landene som vi konkurrerer med, og at vi fortsatt skal ha sterkt fokus på forskning i fremtiden?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:50:54]: Den inntektsskatten som forskningsinstituttene er pålagt, er knyttet til kommersiell virksomhet, en faktisk inntekt og et faktisk overskudd. Det er også mulig for disse instituttene å framføre overskudd og underskudd over år, slik at den beskatningen som skjer på inntekt, er ikke noen stor belastning for de fleste forskningsinstitutter. Det som var et betydelig problem, var spørsmålene knyttet til formuesbeskatningen.

Jeg er glad for at vi har ryddet den saken av veien, fordi mange institutter oppfattet at betydelige deler av de verdiene de forvaltet på vegne av hele kunnskapssamfunnet, ble skattelagt på en urimelig måte. Jeg mener at de nå har fått gode rammebetingelser. Regjeringen skal fortsette å prioritere forskningsspørsmål i budsjettene som kommer, men det må vi komme tilbake til når vi presenterer budsjettet for 2009.

Spørsmål 4

Bent Høie (H) [11:52:02]: «Statsråden utalte i NRK Møre og Romsdal 5. februar at hun mente skolen hadde fått en for liten del av kommunenes inntekter. I både 2007 og 2008 går kommunenes frie inntekter ned i forhold til året før.

Hva mener statsråden kommunene burde ha brukt mindre på for å prioritere/unngå å kutte i skolen?»

Statsråd Kristin Halvorsen [11:52:39]: La meg først gå litt igjennom hva som er situasjonen når det gjelder kommuneøkonomien. Kommunesektoren har jo hatt en historisk inntektsvekst i de siste årene. I perioden 2005–2008 er realveksten i kommunesektorens inntekter anslått til om lag 21 milliarder kr. Av dette utgjør realveksten i kommunesektorens frie inntekter om lag 10 milliarder kr.

Budsjettopplegget for kommunesektoren i 2008 innebærer en realvekst i de samlede inntektene på 6,2 milliarder kr. De frie inntektene styrkes med 1,5 milliarder kr. I

tillegg kommer knapt 0,5 milliarder kr i avlastning av frie inntekter som følge av at staten finansierer en større del av kommunenes utgifter til ressurskrevende tjenester gjennom øremerkede refusjoner. Inntektsveksten er på vanlig måte regnet fra anslått inntektsnivå for 2007 i revidert nasjonalbudsjett for 2007.

I spørsmålet refereres det til at kommunenes frie inntekter går ned både i 2007 og i 2008 i forhold til året før. Dette må ses i sammenheng med at inntektsveksten i 2006 og i 2007 ble langt høyere enn anslått da kommunerammene for 2007 og 2008 ble fastsatt. Dette skyldes i hovedsak uventet høy skatteinngang spesielt i 2006, men også i 2007. Kommunesektoren bør ikke bruke slike ekstraintekter til varige driftsutgifter. Det har også vært kommunisert til kommunesektoren.

Skole er ett av Regjeringens satsingsområder. Regjeringen har bl.a. som mål at det skal ansettes flere lærere i skolen. Tall fra Statistisk sentralbyrå for tredje kvartal 2007 viser en betydelig økning av ressursinnsatsen innenfor skolen. Dette viser at kommunene følger opp signaler fra sentralt hold og prioriterer viktige velferdstjenester for innbyggerne.

Det er imidlertid bekymringsfullt at Kunnskapsdepartementet har mottatt signaler om brudd på elevenes rettigheter i enkelte kommuner ved at elevene ikke får det time-tallet de har krav på. Kunnskapsdepartementet vil derfor vurdere tiltak for å sikre at elevene får den undervisningen de har krav på, i samsvar med opplæringsloven og fag- og timefordelingen i læreplanen. Kunnskapsdepartementet vil også følge nøye med på utviklingen i ressursbruken i grunnopplæringen.

Regjeringen har gjennom styrkingen av kommuneøkonomien lagt et grunnlag for at kommunene kan styrke tjenestetilbudet. Det vil likevel være nødvendig for kommunene å prioritere, og behovene for økt innsats kan være ulike mellom kommunene.

For å legge til rette for et best mulig tjenestetilbud må kommunesektoren også sørge for en effektiv drift, en god ledelse, en god økonomistyring og en god arbeidsgiverpolitikk. Dersom kommunene effektiviserer med 0,5 pst. eller reduserer sykefraværet med ett prosentpoeng, kan det frigjøres henholdsvis om lag 1,4 og 1,5 milliarder kr. I tillegg vil jeg peke på at flere kommuner kan øke sine inntekter ved å innføre eiendomsskatt.

Jeg har tillit til at kommunene i utgangspunktet er i stand til å møte de utfordringene de står overfor, og at de kan utvikle et godt tjenestetilbud. Regjeringens budsjett-opplegg for 2008 legger forholdene til rette for dette.

Jeg mener det er nødvendig å ha en debatt på litt lengre sikt om på hvilken måte en skal sikre ressurser til noe av det som er det viktigste for Norges framtid, nemlig hva slags innsats vi har i skolen. Vi har for mange eksempler på at kommuner nå strammer inn på skolesektoren – ikke ansetter nye lærere – eller kutter i lærerstillinger. Det er til stor bekymring. Vi har ikke i dag virkemidler i tråd med Soria Moria-erklæringen som legger grunnlaget for sterkere statlig styring for å sikre ressurser til kommunesektoren enn det jeg har vært inne på i dette svaret. Men jeg mener, på vegne av SV og på vegne av alle som er

opptatt av skolesektoren, at det er en nødvendig debatt å ta videre framover. Hvis vi ser at innsatsen i skolene ikke holder tritt med økningen i kommuneøkonomien, må vi se på om det er andre måter man kan sikre at ressursene kommer skolene til gode på.

Gun n O l s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Bent Høie (H) [11:57:21]: Det er ganske overraskende at finansministerens svar på dette er sterkere statlig styring av kommunenes prioriteringer. Kommunene rundt omkring i landet budsjetterer ikke med tenkte tall, de budsjetterer med realiteten. Realiteten, som finansministeren selv skriver i nasjonalbudsjettet, er at de frie inntektene i forhold til året før gikk ned både i 2007 og i 2008. Det er årsaken til at 40 pst. av landets befolkning bor i kommuner som i 2008 kutter i skolebudsjettene sine. Problemet er at finansministeren skaper et inntrykk av at kommunene har fått mer frie inntekter og dermed har valgt å la være å prioritere skole. Det er ikke tilfellet.

Mitt spørsmål er igjen: Er det slik å forstå at finansministeren ennå ikke har tatt inn over seg at kommunenes inntekter både i 2007 og i 2008 har gått ned i forhold til året før?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:58:31]: Jeg har gått nøye gjennom hva som er situasjonen for kommuneøkonomien, og sett på hvordan den har utviklet seg under et rød-grønt styre. Jeg slutter jo ikke å forundre meg over at representanter fra Høyre, som gjennom sin forrige regjeringssperiode sørget for at kommunesektoren var ganske sulteføret på midler, tillater seg å gå inn i en diskusjon og tegne et bilde av kommuneøkonomien som om den ikke har vært en av våre prioriterte hovedområder – for det har den vært. Det betyr ikke at man rundt omkring i kommunene sitter og synes at de har flust. Det er den faktiske utviklingen når det gjaldt skatteinngangen i 2006, som har ført til spørsmålet rundt de frie midlene i 2007 og i 2008. Denne ekstraordinære skatteinngangen var det ikke meningen at kommunene skulle bruke til drift.

Jeg mener at det er bekymringsfullt at mange kommuner nå kutter i lærerstillinger. Det er bakgrunnen for at jeg mener det er helt nødvendig å ta en diskusjon framover som dreier seg om å prioritere kommunesektoren. Det blir jo et spørsmål for hvert budsjett. Men hvis det ikke er tilstrekkelig å prioritere kommunesektoren for å sørge for at man også prioriterer skolesektoren, mener jeg det er nødvendig med en diskusjon om sterkere styring av utdanningsspørsmålet i forbindelse med overføringene fra staten til kommunene.

Bent Høie (H) [12:00:01]: Det som burde bekymre finansministeren, og som jeg regner med at hun har oversikt over når hun gir en beskrivelse av kommuneøkonomien under vår regjering, er at kommunenes andel av samfunnskaka – og det er et begrep som kanskje SV er kjent med – er mindre nå enn den var under Bondevik II-regjeringen. Det er det som er poenget.

Kommunalministeren har jo forstått dette, for samme

dag som Kristin Halvorsen kom med sin uttalelse, sa kommunalministeren til KS' landsting:

«Regjeringa har bedt kommunane om å prioritera eldreomsorg og barnehagar. Det har kommunane gjort.

Då kan det verka underleg at vi frå Regjeringa si side kritiserer kommunane for at dei same pengane ikkje er brukt på skular og barnevern. Verken vi som styrer landet eller de som styrer kommunane, kan bruka dei same pengane to gonger.»

Jeg er overbevist om at kommunalministeren hadde hørt finansministeren på NRK Møre og Romsdal på vei inn fra flyplassen til KS' landsting, da hun kom med den kritikken av finansministeren. Er finansministeren enig med kommunalministeren i at heller ikke kommunene kan bruke pengene to ganger?

Statsråd Kristin Halvorsen [12:01:09]: Jeg er enig i at ingen kan bruke pengene to ganger. Men mange kommuner har hatt langt større handlingsrom enn det de har benyttet når det gjelder omsorgssektoren og barnehage-sektoren. Heldigvis har man prioritert de to områdene.

Men jeg gjentar at jeg mener at det er bekymringsfullt at Skole-Norge ikke i den grad man skulle tro ut fra økningene i kommunenes inntekter, har sett at ressursene har kommet til den sektoren. Og nettopp fordi jeg mener skole og kunnskap er så avgjørende viktig for framtiden, mener jeg det er nødvendig med en diskusjon om hvor høyt kommuneøkonomien skal prioriteres, selvfølgelig, men også om det skal sterkere statlig styring til for å sikre skolens andel av de ressursene.

Som jeg sa innledningsvis, har jeg ikke holdepunkter for dette i Soria Moria-erklæringen pr. i dag. Men vi står overfor nye diskusjoner om hvordan vi skal sikre at skolen prioriteres, og i den diskusjonen er det fullt mulig å reise nettopp den debatten som jeg har gjort: Hvordan skal vi sikre at kommunene får en skikkelig økning av sine ressurser for framtiden?

Spørsmål 5

Torbjørn Hansen (H) [12:02:39]: Jeg vil stille finansministeren følgende spørsmål:

«Banksektoren er preget av at få skifter bankforbindelse. Dette svekker konkurransen og gir dyrere banktjenester. Innføring av personlige kontonumre vil forenkle bytte av bank. Regjeringen har likevel konkludert med ikke å pålegge dette, fordi omkostningene angivelig er for høye. Kostnadsspørsmålet er dårlig utredet. En del eksperter mener at kostnadene er lavere enn det næringen hevder.

Vil Regjeringen få de konkrete kostnadene beregnet av uavhengige aktører, og hvilken tidsfrist vil det i så fall være for dette?»

Statsråd Kristin Halvorsen [12:03:26]: Jeg har vært opptatt av det spørsmålet som representanten Torbjørn Hansen reiser, og nettopp på den bakgrunn har jeg ønsket å legge til rette for at det skal være enklere å bytte bank. Det er også bakgrunnen for at Kredittilsynet i de-

sember 2006 ble bedt om å nedsette en arbeidsgruppe for å vurdere egnede tiltak, herunder innføring av personlige kontonumre. Arbeidsgruppen har bestått av representanter for Kredittilsynet, Norges Bank, Konkurransetilsynet, Forbrukerrådet, Sparebankforeningen og Finansnæringens Hovedorganisasjon. Arbeidsgruppens rapport forelå i juni 2007.

Etter arbeidsgruppens oppfatning ville innføring av personlige kontonumre ikke gi tilstrekkelige samfunnsøkonomiske gevinster i forhold til kostnadene. Arbeidsgruppen anbefalte i stedet myndighetene å følge opp banknæringens arbeid med å utarbeide standardavtaler for ansvars- og arbeidsfordelingen ved bankbytte mellom ny og gammel bankforbindelse, såkalte «Switching Codes». Dette ble vurdert å kunne være en god løsning på mange av de praktiske problemene som kundene møter ved bankbytte. Arbeidsgruppens anbefalinger fikk generelt bred støtte i høringen.

Når det gjelder kostnadssiden ved innføring av personlige bankkontonumre, gjorde arbeidsgruppen det i rapporten klart at det ikke hadde vært mulig å foreta en systematisk gjennomgang for å identifisere alle forhold som måtte endres, og at det derfor heller ikke var mulig å ha en kvalifisert oppfatning av de totale kostnadene ved innføring av personlige kontonumre. Arbeidsgruppen antok imidlertid at innføringen av personlige bankkontonumre ville representere det største IT-prosjektet i banknæringen noen gang.

Jeg har notert meg at det har kommet kritiske merknader til arbeidsgruppens vurdering av kostnadssiden. Blant annet har det vært hevdet at kostnadsoverslagene i for stor grad synes å representere banknæringens oppfatninger. Det har også vært hevdet at parallellene til innføring av telefonnummerportabilitet er større enn hva arbeidsgruppen har gitt uttrykk for. Endelig har det vært innvendt at virkningene for konkurransen er blitt tillagt for liten betydning.

Finansdepartementet arbeider videre ut fra arbeidsgruppens tilrådning om å følge opp banknæringens arbeid med «Switching Codes». Mange av de utfordringene bankkunder i dag møter ved bytte av bank, kan trolig løses ved forpliktende avtaler om arbeidsdeling mellom ny og gammel bankforbindelse. Departementet har i brev til Kredittilsynet av 4. januar 2008 bedt tilsynet om å følge opp banknæringens arbeid med dette og rapportere til departementet om framdriften innen utgangen av februar 2008. Jeg antar at bytteaktiviteten blant bankkunder vil øke, og at dette i sin tur vil stimulere konkurransen mellom bankene. Jeg tilføyer at Kredittilsynet er bedt om å vurdere effekten av tiltakene når de har fått virke en stund.

En grundig studie av kostnadene knyttet til innføring av personlige kontonumre vil kreve mye tid og betydelige ressurser, og vurderingene vil alltid kunne bli gjenstand for ny diskusjon. De opplysningene vi nå har, tyder på at innføring av personlige kontonumre vil være samfunnsøkonomisk ulønnsomt med dagens teknologi. Dette utelukker ikke at det kan bli aktuelt å ta opp problemstillingene på et senere tidspunkt.

Torbjørn Hansen (H) [12:06:59]: Jeg vil takke for svaret.

Jeg vil si at det er positivt at Regjeringen har satt ned en slik arbeidsgruppe, og det er positivt at man ser på andre tiltak som kan bedre mobiliteten i kundemassen. Men jeg vil også si at Regjeringen må være oppmerksom på at enkelt næringer veldig sjelden jubler over tiltak som gir økt konkurranse og press på marginene. Det er ganske åpenbart i denne saken, som i andre konkurransesaker, at det er ulike interesser mellom forbrukerne på den ene siden, næringen på den andre siden og samfunnet på den tredje siden. Det er også ulike interesser mellom store banker med høye kostnader og små, effektive Internett-banker som jobber for å ta markedsandeler.

Det er etter min mening ikke tilfredsstillende at utvalget, som hadde en stor representasjon fra næringen, som er tyngst representert av de store bankene, bare slår fast at kostnadene er for høye, når dette er veldig dårlig utredet av utvalget. Man slår fast at det vil koste anslagsvis 4 milliarder kr, anslagsvis 400 mill. kr i året, men man har ikke basert seg på noen som helst utredning i selve analysen, og vi har eksperter som mener det motsatte. Ser ikke Regjeringen at det er behov for å ta en liten runde på det faglige grunnlaget for kostnadsanslagene i denne analysen, som er grunnlaget for Regjeringens konklusjon?

Statsråd Kristin Halvorsen [12:08:16]: Jeg kan forsikre representanten Hansen om at enten det gjelder banknæringens anslag og beregninger eller andre næringers anslag og beregninger, slukes de aldri med hud og hår verken av meg eller av Finansdepartementet. Men denne arbeidsgruppens rapport var jo på høring, og 24 ulike instanser avgav høringssvar. Blant dem var det to som mente, uten særlige forbehold, at vi kunne innføre en sårn portabilitet nå. Det var BI og Pensjonskasseforeningene. Alle de andre, inkludert Forbrukerrådet og Forbrukerombudet osv., som deler mine intensjoner på dette feltet, så at det var motforestillinger. Nå har jeg lyst til å understreke at vi også har opprettet en finansportal som skal gjøre det enkelt for vanlige kunder å sammenlikne priser på bankprodukter. Næringen samarbeider frivillig for å få kvaliteten så god som mulig, så vi er opptatt av forbrukerspørsmål på dette feltet.

Når det gjelder å sette i gang et omfattende arbeid med å gå nærmere gjennom kostnadene ved å innføre en mulighet til å ta med seg kontonummeret sitt hvis man bytter bank, vil jeg avvente det til vi ser om de retningslinjene som vi nå gjennomfører når det gjelder «Switching Codes», fungerer, at det blir enklere jo flere som bytter bank. Men det er absolutt et spørsmål som det er aktuelt å komme tilbake til senere.

Torbjørn Hansen (H) [12:09:45]: Det er fristende å kommentere dette litt videre.

Hvis man leser den rapporten som arbeidsgruppen har lagt fram, ser man at de har heller ikke regnet på fordelene for forbrukerne og for kundene i banknæringen av en slik flyttemulighet. Det er veldig mange privatkunder i norsk

banknæring, og også veldig mange små og mellomstore bedrifter som vil kunne oppnå lavere kostnader hvis man får bedre konkurranse i dette segmentet i banknæringen. Det er sikkert mulig å lage regnestykker som viser at hvis man har så og så stor gevinst pr. kunde, vil det også utgjøre et ganske stort tall i et slikt regnskap. Situasjonen er jo at Finansdepartementet ikke har grunnlag for kostnads-estimatene, og man har heller ikke i særlig grad regnet på hva slags gevinst en slik flyttemulighet vil ha for næringen. Da blir mitt spørsmål: Hvordan kan finansministeren mene at det er veldig omfattende eller veldig dyrt å få et lett anslag over utgifter og inntekter her, når man fra Regjeringens side knapt har spurt noen eksterne fagmiljøer om dette?

Statsråd Kristin Halvorsen [12:10:47]: I motsetning til min forgjenger fra Høyre har jeg vært opptatt av nettopp disse spørsmålene, for jeg mener at det er – kanskje av lojalitetshensyn, kanskje av praktiske grunner – for stor lojalitet mellom kunder og banker, noe som kanskje gjør at konkurransen i denne sektoren blir for liten. Nå vil Finansportalen hjelpe til med det. Et samarbeid mellom bankene som gjør det lettere å bytte bank, og gjennomføring av «Switching Codes» vil også gjøre det lettere.

Det var kanskje særlig hensynet til mindre næringsdrivende som var utgangspunktet for mitt engasjement på dette feltet, for de har kanskje større kostnader knyttet til å bytte bankforbindelse i forhold til sine kunder. Men jeg mener at vi nå både gjennom at Kredittilsynet skal påse at dette arbeidet med «Switching Codes» har fullt trykk, og at de skal komme tilbake og rapportere om det har en virkning, sammen med at Finansportalen også er opprettet, er godt i gang med å få bedre konkurranse på dette markedet. Så vil jeg komme tilbake til en eventuell ytterligere vurdering når det gjelder kostnadene rundt det å kunne ta med seg kontonummeret sitt hvis man bytter bank.

Spørsmål 6

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Vera Lysklætt til kommunal- og regionalministeren, er overført til miljø- og utviklingsministeren som rette vedkommende. Spørsmålet vil imidlertid bli besvart av finansministeren på vegne av miljø- og utviklingsministeren.

Vera Lysklætt (V) [12:12:26]: Jeg har følgende spørsmål til statsråden:

«Senter for klimaforskning har slått fast at kommunene kan bidra til så mye som 15 prosent reduksjon av de nasjonale klimautslippene gjennom sin virksomhet og sine virkemidler. Kommunene er derfor en sentral aktør i arbeidet med å redusere klimautslippene.

Har statsråden gjort seg noen tanker om hvordan Regjeringa vil utløse potensialet for klimareduksjoner i kommunal sektor?»

Statsråd Kristin Halvorsen [12:12:57]: Jeg er enig i at det er et stort potensial for å utløse klimavennlige løsninger og tiltak lokalt. I oppfølgingen av klimameldingen legger vi også opp til å styrke det kommunale klimaarbeidet. Regjeringen styrker f.eks. også belønningsordningen for kollektivtrafikk, som er en av de store utslippssektorene i kommunene.

Regjeringen vil vurdere økt bruk av vegprising med lokal oppslutning og ønsker å åpne for bruk av bompenger til drift av kollektivtilbud i kommunene.

Vi har satt i gang arbeidet med rikspolitiske retningslinjer for kommunalt klimaarbeid. På denne måten vil det stilles krav til kommunene om å sette klima på dagsordenen.

Gjennom programmene «Livskraftige kommuner» og «Grønne energikommuner» arbeider over 120 kommuner i læringsnettverk med andre kommuner om lokale energi- og klimatiltak.

I løpet av mars skal alle landets kommuner ha vært igjennom Enovas kursopplegg i klima- og energiplanlegging.

Om kort tid vil Regjeringen legge fram forslag til ny plandel til plan- og bygningsloven. Kommunene vil her få større mulighet til å stille krav om klimavennlige løsninger i arealplanleggingen.

Som varslet i klimameldingen, har miljø- og utviklingsministeren invitert de tolv største byene til samarbeid for å få ned klimagassutslippene. Det er gjort fordi en stor del av de lokale utslippene knytter seg til de største byområdene, der 40–50 pst. av landets befolkning bor. Her er det et stort potensial for utslippsreduksjon, særlig fra transport og bygninger. Målet er å få til et forpliktende samarbeid der staten og kommunene gjør felles innsats for å få størst mulig effekt.

Man har ellers merket seg at Landstinget i KS nylig fattet vedtak om at alle landets kommuner bør utarbeide klima- og energiplaner, og inviterer staten til samarbeid om en forsterket satsing. Dette er et godt utgangspunkt for å få enda mer fart på det kommunale klimaarbeidet.

Vera Lysklætt (V) [12:15:17]: Jeg takker statsråden for svaret.

Jeg har følgende oppfølgingsspørsmål: I avisen Hadeland den 29. januar uttaler arbeiderpartiordfører i Jevnaker, Hilde Brørby Fivelstad, følgende:

«Det har skjedd altfor lite etter at vi ble utnevnt til «Grønne energikommuner»»

Man ble lovet både ressurser og virkemidler, men får ingen av delene.

Det har nå gått snart et år siden de grønne energikommunene ble utnevnt. De skulle gå foran og vise vei. I Oppland, som ble utnevnt til grønt energifylke, har bare seks av 26 kommuner vedtatt en klimaplan. Med dette tempoet vil vi være i 2020 før alle norske kommuner har vedtatt en klimaplan. Frykter ikke statsråden at dette kan bli et grønt byråkrati mer enn grønne pilotkommuner?

Statsråd Kristin Halvorsen [12:16:10]: Jeg frykter ikke at dette arbeidet først og fremst blir grønt byråkrati,

men vi må selvfølgelig ha et sterkt samarbeid med kommunene for å sørge for at man lager klima- og energiplaner som ikke er planer for skuffer, men planer for handling.

Som en oppfølging av klimameldingen jobbes det også med hvordan vi kan få rikspolitiske retningslinjer for kommunalt klimaarbeid. Her vil det bli stilt konkrete klimakrav til kommunene. Hvordan innholdet i disse skal utformes, må vi komme tilbake til, men det er selvfølgelig veldig avgjørende at det blir handlingsrettet.

Vera Lysklætt (V) [12:16:57]: Jeg takker også for dette svaret.

Jeg har et siste spørsmål: Landstinget i KS vedtok nylig en uttalelse der de ber staten opprette et nasjonalt klimafond etter svensk modell for å realisere lokale klimatiltak. I uttalelsen fra KS blir det også etterlyst sterkere juridiske og økonomiske virkemidler som bidrar til fortgang i utviklingen av kommunesektoren i klimapolitikken.

Ser statsråden at et nasjonalt klimafond etter svensk modell kan være et aktuelt virkemiddel også i Norge?

Statsråd Kristin Halvorsen [12:17:36]: Spørsmålet om opprettelsen av et fond eller bevilgninger over statsbudsjettet kommer vi tilbake til i forbindelse med statsbudsjettet for 2009 eller senere budsjetter. Å opprette et fond på dette området er egentlig bare å forskuttere bindingen av bevilgninger over framtidige statsbudsjett. Vi må komme tilbake til hvordan de økonomiske incentivene overfor kommunesektoren i tilfelle skal utformes, men vi ønsker et sterkt samarbeid mellom stat og kommuner nettopp fordi kommunesektoren kan bidra med en reduksjon på omtrent 15 pst. av de samlede nasjonale utslippene. Vi vet at vi har en svær jobb foran oss hvis vi skal klare å hindre ytterligere oppvarming utover det togradersmålet som vi har satt oss.

Spørsmål 7

Fra representanten Bård Hoksrud til miljø- og utviklingsministeren:

«Justervesenet laget i 2007 en rapport om svinn av drivstoff. Rapporten synliggjør at det årlig blir borte store mengder drivstoff på veien fra raffineriet og frem til tankingen skjer hos den enkelte bensinforhandler. Det betyr at det årlig er store mengder drivstoff som man ikke vet hvor er blitt av, og som kan utgjøre en miljøfare.

Vil statsråden ta et initiativ til å iverksette tiltak for å finne ut hvor de store mengdene drivstoff blir av, og hvilke tiltak som kan iverksettes for å redusere utslippet/svinnet?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt til neste spørretime.

Spørsmål 8

Øyvind Korsberg (FrP) [12:18:50]: Jeg har følgende spørsmål til nærings- og handelsministeren:

«I Dagens Næringsliv 7. februar fremkommer det at stadig flere norske industribedrifter flytter produksjonen utenlands eller legger ned produksjonen. Stein Lier-Hansen i Norsk Industri uttaler i saken at Regjeringen vil kunne gjøre det lettere å drive industri i Norge ved blant annet å øke avskrivningssatsene for investeringer.

Hvilke tiltak vil Regjeringen gjennomføre for å gjøre det enklere å drive industribedrifter i Norge?»

Statsråd Dag Terje Andersen [12:19:30]: De siste årene har industrien hatt en eventyrlig vekst. Ifølge den nylig framlagte Konjunkturrapporten fra Norsk Industri har veksten vært på 45 pst. de sist tre årene. Det har både styrket eksisterende og gitt nye arbeidsplasser. Vi må likevel være forberedt på at veksten kan bli noe lavere i årene framover. Slik jeg leser den artikkelen representanten Korsberg viser til, er det nettopp gode rammebetingelser som er det viktigste for industrien.

Regjeringen er langsiktig i sin politikk, og vi ønsker å sørge for at bedriftene har gode og stabile vilkår i Norge. En ansvarlig budsjettpolitikk, tiltak for å fremme innovasjon og omstilling og satsing på kunnskapsutvikling er noe av det Regjeringen bidrar med for å legge til rette for fortsatt vekst.

Nærings- og handelsdepartementet har gjennomført en kartlegging som viser at norske bedrifter hvert år bruker omtrent 2,6 pst. av bruttonasjonalproduktet på å etterleve informasjonskravene i offentlige regelverk. På grunnlag av denne kartleggingen vil de regelverksansvarlige departementene se om formålene med regelverket kan nås på en mindre kostnadskrevende måte. Resultatene av det arbeidet tar Regjeringen sikte på å lansere i en forenklingsplan.

Det vises i spørsmålet spesielt til avskrivningssatser. Slike satser fastsettes ut fra at de i størst mulig grad skal tilsvare faktisk økonomisk verdifall. Dette er viktig for at skattegrunnlaget skal gjenspeile de økonomiske realitetene, og for å sikre stabile og forutsigbare skatteregler for næringslivet. Dersom man ikke har noen klar forankring for hva avskrivningssatsene skal være, åpner dette for hyppige vurderinger av om satsene skal økes eller reduseres, avhengig av f.eks. konjunktursyn, behov for inndekning på budsjettet, osv. Innenfor dette prinsippet vil Regjeringen vurdere om ny informasjon tilsier at avskrivningssatsene og inndelingen i saldogrupper bør gjennomgås.

Øyvind Korsberg (FrP) [12:21:33]: Jeg takker statsråden for svaret.

Som det også framgår i artikkelen, er det en rekke bedrifter som enten er nedlagt eller kommer til å bli nedlagt, og det rammer mange lokalsamfunn.

For oss som husker noen år tilbake, var det i valgkampen i 2005 et enormt engasjement, bl.a. fra de rød-grønne partiene, for å berge Union i Skien. Det var ikke måte på hvor mange fakkeltog som ble avholdt for å berge de arbeidsplassene – selv om det i den regionen fantes andre alternative arbeidsplasser. Da var det et sterkt rød-grønt engasjement. Jeg må si at jeg savner det samme engasjementet nå, for her er det jo lokalsamfunn som blir berørt.

Nå er Norge riktignok et høykostland, og det får vi ikke gjort noe med umiddelbart, men det som går an å gjøre, er å sørge for at man demper utgiftsnivået for bedriftene. Lønnsoppgjøret er jo kostnadskrevende i så måte. Ser statsråden noen mulighet for å redusere skatte- og avgiftsnivået framover for nettopp å sørge for at man får et moderat lønnsoppgjør uten at man mister kjøpekraften?

Statsråd Dag Terje Andersen [12:22:52]: Når det gjelder det totale skatte- og avgiftsnivået, har denne Regjeringen gjort akkurat det den har sagt den skulle gjøre. Skatter og avgifter skulle ligge på 2004-nivå, og det gjør de. Innenfor det er det mulig å få til omfordelinger, slik at de som har mye, betaler mer, og de som har lite, betaler mindre – men altså innenfor de totale rammene for skatteopplegget.

Ellers må jeg si jeg er glad for representantens engasjement når det gjelder nedleggingsproblemer i bedriftene. Nå vil det bestandig være omstilling. Det er derfor vi har et sunt næringsliv – vi har omstillingsevne. Men nettopp av hensyn til de utfordringene som enkelte lokalsamfunn møter hvis en bedrift blir nedlagt, har jo denne regjeringen sørget for at vi har fått gjeninnført den differensierte arbeidsgiveravgiften for kanskje å hjelpe de minst næringssterke delene av landet. Og vi har via Kommunal- og regionaldepartementet innført et nytt regelverk som gjør at det ved nedleggelse av bedrifter over et visst nivå når det gjelder betydning for et lokalsamfunn, kan gis statsstøtte. Er det under det nivået, sørger vi for penger til den aktuelle fylkeskommunen, som kan bidra til omstilling. Av hensyn til det samme har vi også lagt fram en omstillingslov som nå ligger til behandling i Stortinget.

Jeg er glad for engasjementet fra representanten Korsberg og regner med støtte til våre forslag.

Øyvind Korsberg (FrP) [12:24:04]: Jeg takker statsråden for svaret.

Omstilling er helt naturlig. At bedrifter blir nedlagt, er også helt naturlig. Det er jo slik næringslivet skal fungere.

Når det gjelder den differensierte arbeidsgiveravgiften, var det et enstemmig storting som utøvde press på både den forrige regjeringen og denne regjeringen for å få til løsninger som var forenlige med EØS-avtalen og ble godkjent av ESA. Jeg tror det er mange som skal få lov til å dele æren.

Når det gjelder omstillingsloven, vil jeg stille spørsmålet: Hvor mange av disse bedriftene hadde man unngått å legge ned dersom omstillingsloven var gjort gjeldende?

Statsråd Dag Terje Andersen [12:24:51]: Slik omstillingsloven, som nå ligger til behandling i Stortinget, er utformet, er det ikke slik at det offentlige skal fatte vedtak om en bedrift skal legges ned eller ikke. Det den gjør, er å sikre at hvis en bedrift har problemer – enten skal legges ned eller har andre vesentlige reduksjoner i bemanning – skal for det første de ansatte ha mulighet til å komme i en diskusjon der de har mulighet til å etablere et nytt eierskap og eventuelt overta. Jeg vil for øvrig minne om, siden Union-saken ble nevnt, at standpunktet der var at noen andre

burde få overta. Det var ikke et pålegg til Union om å drive videre.

For det andre kommer det aktuelle lokalsamfunn – altså kommunen – og fylkeskommunen til å bli varslet på et tidlig tidspunkt, slik at dersom bedriften ikke er til å redde, så skal hele virkemiddelapparatet være på plass med en gang for å få til gode omstillinger. Det er ideen bak omstillingsloven.

Det er riktig som representanten sier, og som jeg for så vidt har sagt mange ganger, at vi kommer aldri i en situasjon der det ikke kommer til å bli omstillinger i næringslivet, men vi kan bidra politisk til at omstillingene blir gode omstillinger istedenfor vanskeligheter i lokalsamfunnene.

Spørsmål 9

Dagrun Eriksen (KrF) [12:26:18]: Jeg tillater meg å stille et spørsmål til samferdselsministeren:

«På den trafikkbelastede strekningen Storenes–Tangvall på E39 gjennom Søgne kommune er det satt i gang arbeid med midtdeler. Arbeidet skal stå ferdig i oktober/november 2008, men nå viser det seg at midtdeleren bare vil dekke halve strekningen. Den mest ulykkesbelastede delen vil da stå igjen. Lovnaden om midtdeler på strekningen kom da det ble klart at ny firefeltsvei ikke kommer før i år 2020.

Er dette i tråd med Regjeringens ønske om trafikksikkerhet, og hva vil statsråden gjøre i denne saken?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:26:53]: Eg er kjend med den alvorlege ulukkessituasjonen på denne delen av E39. I påvente av ei større utbygging har Statens vegvesen difor sett i gang målretta trafikktryggleiksarbeid i form av etablering av midtrekkverk og midtmarkering.

På den 2 km lange strekninga mellom Rosseland og Storenes vart det i 2007 opna eit forsøksprosjekt med lett midtmarkering. Erfaringane etter seks månaders drift er positive. Det går no føre seg etablering av stålrekkverk på dei neste 1,8 km vest for Storenes, og arbeida skal vere ferdige til hausten. Det vil då vere att etablering av stålrekkverk på 1,2 km fram til Tingvall, og eg ser behovet for utbetring også av denne strekninga. Behovet er rekna til å koste knapt 20 mill. kr. Strekninga er ikkje prioritert i handlingsprogrammet fram til 2009, som vart fastsett i 2005 på grunnlag av Stortinget sitt NTP-vedtak i 2004, der dei raud-grøne partia sytte for 1 milliard kr meir til veg årleg enn det dåverande regjering gjekk inn for. Etter planverket ligg difor oppstart i perioden frå og med 2010.

Dagrun Eriksen (KrF) [12:28:13]: Jeg takker for svaret. Søgne er en kommune med høy befolkningsvekst. Og det er Tangvall og ikke Tingvall som er tettstedet der. Men det er et nydelig sted på Sørlandet, som er verdt å besøke.

Utfordringen for Søgne er at det er mye pendling i forbindelse med jobb og skole mot Kristiansand langs denne strekningen, og spesielt den strekningen har hatt veldig stor trafikkøkning. I 2001 kunne vi telle 11 400 biler, i 2007 kunne vi telle 15 800.

Det arbeidet som er satt i gang, vil gjøre at den siste delen, som er den mest ulykkesbelastede, nå vil stå uten midtdeler. Lokalbefolkningen føler seg utrolig usikre i forhold til dette. Forstår statsråden den fortvilte følelsen ved at dette midtrekkverket stopper før den mest ulykkesbelastede delen av veien, og at den ikke får rekkverk?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:29:10]: Det er ikke vanskeleg for statsråden å forstå at folk vert usikre når dei skal gje seg ut på høgt trafikkerte vegar som dei ikkje føler er nok sikra. Eg er glad for ein har fått gjort det som er gjort, og for det som er i gang med å verte gjort på denne strekninga. Det er jo ei av dei strekningane som både Statens vegvesen og eg som statsråd har in mente i forhold til den vidare planlegginga.

Om det finst moglegheiter for å starte opp på denne strekninga før 2010, vil sjølv sagt avhenge av kva rammer budsjettet for 2009 vil få. Men, som sagt, etter planane vert det oppstart frå 2010. Eg føler at det er rett å vere ærleg om det.

Dagrun Eriksen (KrF) [12:30:07]: Jeg takker for svaret.

Dette handler ikke om mye penger, og vi på Sørlandet har vært vant til at veien vår blir bygd i biter, og at en har tatt en nå og en da. Det var den forrige regjeringen som fikk satt i gang med å bygge ut ganske mange biter av sørlandsveien.

Men midtdeleren skal altså ikke nå fram til Tangvall. Det er her snakk om 20 mill. kr, hvis vi regner ut fra de kostnadene som ligger i prosjektet for den midtdeleren som bygges nå, og jeg tror at det vil være et veldig trykk fra Sørlandet for å få den, når vi ikke får den firefeltsveien som vi ønsker, før om ganske lenge. NTP-tallene er ikke lystelig lesning i så fall. Den delen det er snakk om, er på 1,2 kilometer. Det er snakk om en utrolig ulykkesbelastet vei, og jeg ber statsråden om enda en gang å se på dette med den siste delen, helst i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett, men i hvert fall i forbindelse med neste års budsjett. Trafikksikkerhet er noe av det viktigste vi kan jobbe med i forhold til vei, og dette vil være et utrolig godt virkemiddel.

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:31:12]: Eg merkar meg representanten sitt engasjement både for trafikksikkerheit og for denne spesielle vegstrekninga frå Tangvall til Storenes. Eg er veldig glad for det engasjementet som Dagrun Eriksen viser i denne saka, for det er viktig at me har engasjerte både stortingspolitikarar og lokal- og regionalpolitikarar som kan puste oss i ryggen. Slik sett ynskjer eg òg sjølv sagt at me skal få ferdigstilt denne strekninga så fort som mogleg, til liks med ein del andre strekningar som òg står på vent og skal gjennomførast.

Regjeringa har stort fokus på trafikksikkerheit. Me har auka løyvingane i tråd med NTP. Det har heldigvis gjort at me har fått utført meir trafikksikring av vegane enn me elles kunna ha greidd, og eg skal sjølv sagt ta med meg Eriksen sitt engasjement og leggje meg det på minne i dei komande budsjettbehandlingane.

Spørsmål 10

Arne Sortevik (FrP) [12:32:26]: Spørsmålet er som følger:

«I byene Stavanger, Bergen og Trondheim arbeides det med ulike skinnebaserte kollektivprosjekt. I Stavanger planlegges bybane som delvis bruker jernbanens kjøreveg. I Bergen bygges bybane med egen kjøreveg og NSB har planer om tog til Flesland flyplass. I Trondheim og Trøndelag arbeides det videre med reduksjon av reisetid med tog mellom Trondheim og Steinkjer.

Er statsråden villig til å se nærmere på statlig prosjektfinansiering i en koordinert og forsert utbygging av jernbanebasert kollektivopplegg i disse tre byene?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:33:10]: Eg vil innleiingsvis peike på at prosjekta som vert nemnde i spørsmålet, er av særskilte karakter. I Stavanger vert det vurdert ein kombibane med delvis bruk av jernbane og delvis ny bane. Dette er på eit tidleg stadium, og det ligg førebels ikkje føre noka skisse til finansieringsplan. I Bergen er ein eigen bybane under bygging. Denne er finansiert innanfor Bergensprogrammet med bompengar og alternativ bruk av riksvegmidlar. Jernbaneprojektet mellom Trondheim og Steinkjer er eit reint jernbaneprojekt.

Regjeringa legg til grunn at investeringar i veg og jernbane framleis bør løyvast etter gjeldande prinsipp for budsjettering. Eg viser til at Regjeringa har auka rammene for jernbaneinvesteringar i tråd med NTP-vedtaket, noko som utgjer ein vekst med om lag 50 pst. i 2007 samanlikna med 2006. I 2008 var auken på 5,4 pst. samanlikna med 2007. Dette er eit historisk lyft og viser at regjeringsspartia såleis følgjer opp i posisjon det ein gjorde vedtak om i opposisjon. Spørjaren sitt parti derimot stod saman med Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Arbeidarpartiet om NTP-nivået i 2004, men har i sine alternative statsbudsjett no – framleis i opposisjon – ikkje stått ved vedtaket og lovnadene til veljarane, men kutta i jernbaneinvesteringar med til saman om lag 6 milliardar kr i 2006, 2007 og 2008. Regjeringa prioriterer midlane for å sikre mest mogleg rasjonell planlegging, prioritering og framdrift av samferdsleprosjekt. Eg vil elles vise til at Regjeringa vil kome tilbake til Stortinget med ei evaluering og vurdering av OPS og av andre forslag som er reiste av transporttaten i planforslaget til NTP for 2010–2019.

På bakgrunn av dette vurderer ikkje Samferdsledepartementet særlege opplegg for prosjektfinansiering av jernbanebasert kollektivopplegg i byane. Slik utbygging vil vere basert på eigne opplegg for finansiering i kvart enkelt tilfelle. Opplegga for finansiering vil m.a. vere avhengige av investeringane sin karakter og av kva for finansieringsløyningar det er vilje til lokalt.

Arne Sortevik (FrP) [12:35:15]: La meg først komplettere beskrivelsen av Fremskrittspartiets politikk med å minne om at vi flere ganger har fremmet forslag om et infrastrukturfond som vil gi jernbanen betydelige investeringsmidler. Det er slik at oversikten over Fremskrittspartiets politikk har nok Fremskrittspartiet best selv.

Så til svaret, som jeg takker for, som er et særdeles skuffende svar. Jeg vil gå tilbake til det saken gjelder, nemlig å lage fremtidsrettede løsninger, men som krever en koordinerende hånd. Nettopp det som statsråden svarer, at disse prosjektene er ganske ulike og er kommet ulikt langt, viser hva man mister hvis man ikke har den koordinerende hånden. Dette er en regjering som sier at de vil satse på både jernbane og kollektivtrafikk og er opptatt av gode løsninger i de store byene. Her er det en stor mulighet gjennom statlig koordinering og også statlig prosjektfinansiering til å få på plass gode kollektivløsninger, basert på jernbane eller samarbeid med jernbane i disse tre store byene.

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:36:22]: Regjeringa har ein god dialog med dei nemnde byane om dei prosjekta som her er omtalte, både når det gjeld Bergensprogrammet, når det gjeld dobbeltsporet i Stavanger og eventuell bybane, som vert kopla til det dobbeltsporet. Det same gjeld sjølvstilt jernbaneopplegget som Trøndelag skal få på plass. Så Regjeringa har definitivt ei koordinerende rolle òg når det gjeld finansieringa, i og med at ein i stor grad nyttar alternativ bruk av riksvegmidlar til finansiering av dette saman med lokale finansieringskjelder og bompengar.

Når det gjeld merkna den om koordinering, må det òg sjølvstilt seiast at kollektivtransport, slik det er definert, i utgangspunktet er ei oppgåve for fylkeskommunane. Slik sett er det òg viktig for oss, i ei tid der me arbeider med å leggje fleire oppgåver til fylket, ikkje å ta frå dei oppgåver, men samarbeide tett med byane og fylka om dette.

Arne Sortevik (FrP) [12:37:36]: Jeg vil igjen takke for svaret.

Selvfølgelig er samarbeid viktig, og det skal vi ha. Men det som ofte mangler i norsk samferdselspolitikk, er at noen tar et hovedansvar og et hovedgrep for å få gode, samordnede løsninger på plass. Det gjelder nettopp i de tre byene som er beskrevet. Det er riktig at prosjektene ikke er kommet like langt, og at de har ulik karakter. Det som er en fellesnevner for alle tre, er at de kan knytte jernbane, flyplass og storby sammen på en god måte, og da er vi inne på et av de andre viktige delmålene til den nye nasjonale transportplanen, nemlig å få trafikknutepunkt godt på plass. Mitt tips til statsråden, hvis hun da fortsatt avviser prosjektfinansiering, er å forsøke å kjøre dette frem som miljøprosjekter. Det er jo det det er. Det virker jo som om pengene sitter atskillig løsere for denne regjeringen når det gjelder miljøatsing. Dette med jernbanebasert kollektivtrafikk i de store byene vil være en god miljøatsing som kanskje kan løse noen penger.

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:38:46]: Når det gjeld miljøatsing i de store byene, har me òg der eit særdeles godt samarbeid med byane. Det er god dialog, både frå Samferdsledepartementet si side og frå andre departement som har eigarskap til det spørsmålet. Eg ser at tida arbeider for det som statsråden har arbeidd for, anten det gjeld kjøprising eller andre tiltak, som saman med auka

satsing på kollektivtransport frå både Regjeringa og lokale styresmakter si side vil bidra til at me får ei meir miljøvenleg utvikling av byane våre. Dei vert betre å leve i, og det er målsetjinga vår. Då vert det betre framkomst i byområda, noko som er særdeles viktig både for fastbuande og for dei som besøkjer byane.

Me kjem til å halde fram med det tette samarbeidet, og eg meiner at vettet ligg minst like godt lokalt som sentralt, og at styringa på dette feltet gjerne skal halde fram med å liggje lokalt, men at me sjølv sagt skal ha ansvar for å bidra både økonomisk og når det gjeld planløyningar.

Spørsmål 11

Per Roar Bredvold (FrP) [12:39:54]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til samferdselsministeren:

«I Hedmark har det blitt drept mange dyr, spesielt elg, av tog og biler denne vinteren. Dette er et stort problem på mange måter.

Hvordan vil statsråden bidra til at antallet slike ulykker kan bli sterkt redusert?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:40:23]: Det store talet elgpåkøyrslar i Hedmark får ikkje berre følgjer for dyra som vert påkøyrde, men er også eit trafikksikkerhetsproblem. I perioden 1998–2005 vart 22 personar drepte eller hardt skadde i elgulucker på vegane i Hedmark.

Talet på elgpåkøyrslar aukar i lange vintrar med mykje snø. Påkøyrslene aukar også med aukande elgbestand, aukande trafikkmengd og aukande køyrefart. Hedmark er det største elgfylket i landet og har fleire gjennomfartsårer med mykje trafikk. Derfor vert det mange konflikter mellom viltet og trafikken.

Statens vegvesen har gjennomført mange tiltak for å redusere omfanget av ulukkene. Dei siste sju–åtte åra er det rydda skog langs 170 kilometer riksveg i dei mest utsette kommunane på Hedmarken og i Østerdalen. Her er vegetasjonen fjerna 10–12 meter på kvar side av vegen. I samarbeid med grunneigarforeiningar, kommunar og Jernbaneverket yter Statens vegvesen årlege tilskot til føringstiltak i Stor-Elvdal og Rendalen for å halde elgen unna ferdselsårene. Statens vegvesen har denne vinteren fokusert på forvaltninga av elgstamma i Hedmark og reist spørsmål om det er for mykje elg.

Langs rv. 3 i Østerdalen har mange trafikantar ein utfordrande køyrekultur med høgt fartsnivå. Fartsgrensa er no redusert frå 90 til 80 km/t på 80 kilometer av riksvegen, og på einskilde strekningar er det innført vinterfartsgrensa på 70 km/t.

Statens vegvesen er også i gang med eit program for evaluering av tiltak for å redusere viltpåkøyrslene. I dette programmet skal dei undersøkje effekten av ei rekkje ulike tiltak. Dette gjeld m.a. viltgjerde, siktrydding, skilting, viltreflektorar, lyd, lukkestoff, føring og informasjon til trafikantane. Det omfattar også overgangar og undergangar for vilt. Programmet vil vare i 2008 og 2009.

Når det gjeld Jernbaneverket, har dei sidan 2000 hatt fokus på førebyggjande tiltak som omfattar gjerding, brøy-

ting og fjerning av vegetasjon. Det vert også køyrt opp snøscooterløyper slik at dyra kan følgje desse i staden for å gå langs jernbanelina. I tillegg har det vorte gjort forsøk med refleks, viltspegel og føring. Talet på dyr som vart påkøyrde, gjekk ned i perioden etter år 2000, men har i dei seinare åra igjen vist aukande tendens. Det er med bakgrunn i denne utviklinga vanskeleg å vurdere om tiltaka som er sette i verk, er tilstrekkelege.

Vêr- og beiteforhold, samt storleiken på viltbestanden, er forhold som har stor betydning for talet på viltpåkøyrslar, og som det er vanskeleg for Jernbaneverket å gjere noko med. Jernbaneverket og togoperatørane, saman med lokale styresmakter, har felles interesser og arbeider aktivt med å avgrense talet på dyr som vert påkøyrde av toget, samt å minske lidingane til dyra som vert påkøyrde.

Arbeidet med å få redusert dyrepåkøyrslar, både på veg og jernbane, vil halde fram. Det er viktig at alle involverte partar arbeider aktivt for å finne løysingar som kan medverke til å få redusert dette problemet.

Per Roar Bredvold (FrP) [12:43:30]: Jeg takker statsråden for et fyldig og godt svar, hvor det ble nevnt hvor mye som er gjort, og litt om planene framover, som jeg skjønnte.

Som statsråden sa, er det riktig at Hedmark er det største elgfylket i landet. Bare for å forklare litt om det: I løpet av én time for noen dager siden ble seks elger drept i Hedmark, fire av tog og to av biler. Det sier litt om hvor stort dette problemet er, både når det gjelder dyr som blir drept, dyr som lider, materielle skader og personer som blir involvert i dette.

Når seks dyr blir drept i løpet av én time – det er ganske sterkt – hjelper det ikke så mye hva som er gjort. Spørsmålet mitt er: Hva skal vi gjøre for å få ned dette tallet? Statsråden nevnte en rekke tiltak, men de tiltakene må komme nå. Det har aldri vært så mange ulykker i januar måned som nå i år i Hedmark. Hva vil statsråden gjøre nå straks?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:44:29]: Som eg gjorde greie for i mitt hovud svar, er det ei rekkje tiltak som er sette i verk allereie. Eg snakkar ikkje om tiltak som skal kome fram i tid, men tiltak som alt er igangsette, og som ein arbeider aktivt med.

At trafikken aukar, at elgbestanden aukar, og at farten aukar, er nok dei tre hovudårsakene til at me òg ser at talet på ulucker aukar. Då gjer ein noko med farten. Elgbestanden må ein vurdere. Det ligg det ikkje til denne statsråden å gjere, men det skal òg gjerast.

Som sagt, når det gjeld fart og bestand, vert det gjort noko med det.

Me må sjølv sagt òg sjå på trafikkauken. Å gjerde inne alle vegar er umogleg – og å gjerde inne er det mest effektive tiltaket for å hindre desse ulukkene! Men det kan me rett og slett ikkje gjere langs alle vegane våre, dessverre.

Per Roar Bredvold (FrP) [12:45:32]: Jeg takker nok en gang for svaret fra statsråden.

Dette er et stort problem. Det er sikkert riktig, som

statsråden sier, at vi ikke kan løse dette bare ved å knipse med fingrene. Men at vi må gjøre noe, og at vi må gjøre det raskt, er helt klart, for det er mange lidelser her – på mange forskjellige måter.

Statsråden nevnte ikke noe om dette med å innskjerpe trafikantenes ansvar – i hvert fall oppfattet ikke jeg det slik. Det er jo en meldeplikt, og det er mange dyr som blir påkjørt som det ikke blir meldt fra om. Her synes jeg statsråden må være lite grann sterkere. Jeg synes også hun må være sterkere når det gjelder kontakten med de lokale viltneemndene og med kjentmenn. Og videre: Jeg synes at man må lære opp togpersonell til å avlive de dyra som blir skadet. For en stund siden fjernet man våpen på tog til bruk for togpersonell. Nå skal de visst få dem tilbake. Det er bra.

Det er mange tiltak, som f.eks. fôringsplasser – slik at dyra for å få seg mat ikke behøver å trekke ned mot der det er brøytet – flere overganger, skilting og opplysningskampanjer. Noen snakker om at det kanskje ikke er bra å salte så mye, fordi salt tiltrekker seg dyr, etc.

Vi har her en stor jobb foran oss.

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:46:46]: I mitt hovedsvar nemnde eg både viltgjerde, siktrydding, skilting, viltreflektor, lyd, luktestoff og fôringsplassar – og betre informasjon til trafikantane. Dette er tiltak som allereie er sette i gang. Trass i desse tiltaka ser me likevel at talet på ulukker aukar.

Når ulukka fyrst skjer, er det sjølvstakt viktig at ein gjev melding om det. Bilistane er jo pålagde å gjere det – det skal kvar og ein av oss vite når me kjem i ein slik situasjon. Eg har sjølv vore i den uheldige situasjonen å kjøre i hel ein hjortekalv – på Vestlandet har me hjort, som er eit særdeles aukande problem – og det fyrste eg gjorde, var å ta kontakt med viltneemnda.

Dette er jo noko som me sjølvstakt kan ha ei informasjonssak om, slik at ein får presisert det tydelegare, men det ligg jo i det lovverket som me som bilistar skal ha lært når me tek sertifikat.

Eg er særdeles open for ein dialog – òg med Bredvold – om korleis me kan få ned ulukkestatla. Det er viktig både for dyra og, ikkje minst, for alle dei menneska som vert involverte, med dei menneskelege kostnadene det har.

Presidenten: Spørsmål 12 er allerede besvart.

Spørsmål 13

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [12:48:17]: Det er ei glede å kunne stille følgjande spørsmål til barne- og likestillingsministeren:

«Aksjonen reddesma.no er et nettverk av fagfolk, politikere og privatpersoner fra ulike samfunnsarenaer som gir sin støtte til kravet om at innsatsen for barn utsatt for vold, overgrep og omsorgssvikt må intensiveres og utvides radikalt. Aksjonen krever også at myndighetene fremskaffer betydelig økte ressurser til dette arbeidet.

Vil statsråden etterkomme kravene fra aksjonen reddesma.no?»

Statsråd Manuela Ramin-Osmundsen [12:49:06]: Jeg er glad for det engasjementet som ligger bak etableringen av nettstedet, og jeg er enig i de målene som skisseres.

Det er ingen tvil om at vi må og skal øke innsatsen ytterligere for å forebygge, avdekke, melde fra om, beskytte og hjelpe barn og unge som er utsatt for vold, overgrep og omsorgssvikt. Det har Regjeringen nedfelt i Soria Moria-erklæringen. Vi må nå fram med kunnskap til dem som direkte møter barna, enten det er i barnehagen, på skolen, i barnevernet, på helsestasjonene eller i hjelpeapparatet for øvrig. Økt kunnskap gir evne, mot og vilje til å avdekke og hjelpe. Regjeringens nye handlingsplan mot vold i nære relasjoner, «Vendepunkt», har flere kompetansetiltak.

Ett slikt tiltak er prosjektet «Barn som lever med vold i familien», hvor for øvrig en av initiativtakerne til nettstedet er ansatt. En målsetting for prosjektet er kompetansestyrking og metode- og tiltaksutvikling i barnevernet og i andre tjenester som barnevernet samarbeider med. Jeg har også satt «Vold mot barn» som ett av flere temaer på ni regionale konferanser for barnevernet i 2008.

Flere familievernkontor har i dag kompetanse til å bistå med bl.a. traumbearbeiding av barn og søsken som har vært vitne til/utsatt for vold, og de kan tilby gruppebehandling for barn. Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress har iverksatt en studie med utprøving av en amerikansk behandlingsmodell for barn som er utsatt for seksuelle overgrep og vold.

Sist, men ikke minst, må vi nå fram til barna og ungdommene selv, til deres foreldre og til allmennheten generelt gjennom ulike virkemidler. Jeg vil nevne noen få:

Barne- og likestillingsdepartementet vil i samarbeid med Justisdepartementet i 2008 etablere en alarmtelefon for barn og voksne. Dette vil gi barn og unge mulighet til å fortelle om sin situasjon. Det vil i tillegg gi voksne en mulighet til å melde fra om sin bekymring for barn. Meldte bekymringer skal deretter følges opp lokalt av det ordinære hjelpeapparatet. Jeg ser fram til å få dette tiltaket på plass.

Jeg vil også nevne at vi skal åpne tre barnehus i løpet av 2008. I 2007 ble det åpnet to barnehus.

Jeg vil styrke det forebyggende arbeidet overfor foreldre med minoritetsbakgrunn gjennom foreldreveiledning i asylmottak og i kommunene for øvrig.

Jeg vil nevne at Forum for barnekonvensjonen, som bl.a. består av Redd Barna og Norges Røde Kors, nylig har fått midler fra Barne- og likestillingsdepartementet til en informasjons- og bevisstgjøringskampanje i 2008. Denne retter seg både mot hjelpeapparatet og mot allmennheten.

Avslutningsvis: Jeg vil selvsagt følge dette området nøye og vurdere hvilke tiltak som er nødvendige og samtidig hensiktsmessige for å styrke tilbudet til barna. En videre styrking av området vil vi ta stilling til i kommende budsjetter.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [12:52:42]: Eg vil takke statsråden for svaret.

Det finst mange gode tiltak i dag, og det er bra. Men samtidig har eg lyst til å ta fram nokre av erfaringane eg har hatt sjølv. Eg har besøkt mange kommunar. Sist veke besøkte eg Psykologisk Forebyggingsteam i Asker, som fokuserer på hjelp til barn og unge med samansette og psykiske problem. Eg har besøkt Kristiansund kommune og barnevernet der, og dei skildra ein del av dei utfordringane som er i barnevernet. Og eg veit at mange som jobbar i barnevernet, ønskjer å gjere ein god jobb, og dei hjelper veldig mange. Men utfordringane er at det er for lite ressursar. Den verkelegheitsbeskrivinga ein får om dei tiltaka som finst, høyrer veldig bra ut, men for dei som jobbar på helsestasjonen, og for dei som jobbar med barnevern og ulike tiltak i kommunane, er kvardagen slik at ressursane ikkje strekkjer til for å hjelpe dei mest utsette barna. Dei føler at det blir for lite merksemd rundt det.

Kva vil statsråden gjere med mangelen på ressursar?

Statsråd Manuela Ramin-Osmundsen [12:53:48]: Jeg følger godt med på hva som skjer i barnevernet på ulike områder. Budsjettspørsmålene håndterer vi ikke gjennom denne ordvekslingen, men jeg er veldig bevisst på at vi er nødt til å følge nøye med på hva som skjer på kommunalt nivå.

De tiltakene som vi har skissert, er ikke en styrking av økonomien, selv om de i forhold til barnehusene er også det. Men de vil bidra til at oppmerksomheten på kommunalt nivå øker, med tanke på å se barna som har behov for utvidede barnevernstiltak. Det følger jeg nøye med på.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [12:54:32]: Eg takkar statsråden på nytt.

Eg håper òg at statsråden vil samarbeide med dei ulike departementa, for når det gjeld å byggje opp kunnskap, f.eks. i utdanninga for førskulelærarar, i utdanninga for barnevernspedagogar og for dei som er lærarar, er det viktig at ein utnyttar dei ressursane som er, òg med tanke på å styrkje kunnskapen. Det er mange tilsette i barnehagar og i skular som er usikre når det gjeld bekymringsmeldingar, som er usikre på framgangsmåten, og som òg synest det er svært belastande. Dette medfører at barn som kanskje skulle ha vore melde inn, ikkje blir det.

Det er veldig bra at ein har mange planar, men det er veldig viktig at ein i den praktiske politikken får samhandlinga til å fungere, og at ein lyttar til grasrota, for både fosterforeldre og barnevernsarbeidarar gir direkte førstehandskunnskap om kva som kan bli betre. Der har vi framleis ein stor jobb å gjere.

Statsråd Manuela Ramin-Osmundsen [12:55:28]: Jeg tolker dette ikke som et direkte spørsmål, men som et tegn på at jeg og representanten Molvær Grimstad har akkurat den samme virkelighetsforståelsen.

Hva gjelder å forankre og inkludere disse temaene i grunn- og videreutdanningen, vil dette kreve en lovendring. Det er ansvarsområdet til Kunnskapsdepartementet. Ellers kan jeg forsikre representanten at jeg samarbeider

tett bl.a. med Helse- og omsorgsdepartementet og med Kunnskapsdepartementet med tanke på å se på hva man konkret kan gjøre for å bidra til at f.eks. antallet meldinger øker. Så jeg har full oppmerksomhet på disse områdene.

Presidenten: Spørsmål 14 er besvart tidligere.

Spørsmål 15

Vigdis Giltun (FrP) [12:56:34]: Jeg har et spørsmål til statsråd Sylvia Brustad:

«Sykehuset Østfold kutter nå i stillinger i diabetes-teamet, noe som medfører at tilbudene i Halden og Moss nedlegges. Pasientene overføres til Sarpsborg, hvor bemanningen også reduseres. I bestillerdokumentet står det skrevet at diabetes-teamene skal styrkes, men ved Sykehuset Østfold kuttes det med 25 pst. Dette vil uten tvil ramme pasientene. Forebygging, veiledning og behandling av senkomplikasjoner er noen av oppgavene som reduseres.

Vil statsråden be sykehuset om å opprettholde denne velfungerende avdelingen?»

Statsråd Sylvia Brustad [12:57:13]: Sjøl om budsjettet for sjukehusa i år er langt bedre enn det har vært på mange år – ja faktisk det beste som har vært gitt i ett enkelt år – er det sjølsagt heller ingen tvil om at mange av helseforetaka står foran betydelige omstillingsutfordringer for å få orden i økonomien, for å bruke et veldig enkelt uttrykk. I den prosessen kan det skje endringer i pasienttilbudet. Som regel er det snakk om endring i oppgavefordeling eller i organisering av tilbudet, uten at tilbudet til pasientene blir dårligere av den grunn. Jeg er klar over at det balansekravet som Stortinget har stilt, også stiller helseforetaka overfor store utfordringer, men jeg legger til grunn at nødvendige omstillinger gjøres i tråd med de overordnede føringer og krav som er stilt til kvalitet, aktivitet og økonomi gjennom bestillerdokumentet og foretaksmøtet.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at Sjukehuset Østfold har et godt utbygd tilbud til diabetespasientene i sitt fylke. Tilbudet til voksne med diabetes omfatter et tverrfaglig team i Sarpsborg, slik også spøreren er inne på. For tida er det 4,4 stillinger for diabetessjukepleier i dette teamet. Dessuten deltar to overleger med spesialitet i endokrinologi og to kliniske ernæringsfysiologer i teamet. De samarbeider med karkirurg, ortoped og ortopedingeniør ved behov. I tillegg finnes et eget tilbud til barn.

Fra Helse Sør-Øst har jeg fått opplyst at Sjukehuset Østfold etter en helhetlig vurdering, slik spøreren også er inne på, har redusert antallet stillinger for diabetessjukepleier ved teamet i Sarpsborg til 3,4, altså med én – dette som et ledd i arbeidet med å tilpasse driften til rammene. Tilbudet i Halden opphører og vil bli videreført gjennom teamet i Sarpsborg. Sjukehuset i Moss har ikke egen diabetessjukepleier, og de har mottatt tjenester fra teamet i Sarpsborg. Jeg er blitt informert om at pasienter med diabetes fra hele fylket fortsatt vil få et forsvarlig medisinsk tilbud, men at enkelte pasienter vil få en noe lengre reisevei.

Ansatte som er berørt av denne omstillingen, skal få tilbud om ledige stillinger ved Sjukehuset Østfold, der deres kompetanse innenfor diabetesområdet vil kunne utnyttes helt eller delvis.

I forbindelse med oppfølginga av Oppdragsdokumentet for 2008 vil Helse Sør-Øst vurdere om det er behov for å gjennomgå tilbudene til diabetespasienter ved alle helseforetak, for å sikre et likeverdig tilbud til pasientene i hele regionen og – sjølsagt – i alle fylker. Jeg legger til grunn at styret ved Sykehuset Østfold og styret i Helse Sør-Øst vil videreføre arbeidet med å utvikle tilbudet til pasienter med diabetes i tråd med Soria-Moria-erklæringa og Nasjonal strategi for diabetesområdet 2006–2010.

Vigdis Giltun (FrP) [13:00:10]: Det var ikke noe jeg ikke kjente til, som framkom i svaret fra statsråden.

Det jeg var veldig opptatt av, var om statsråden mente at hennes oppdrag var utført, når man kutter i et diabetes-team i stedet for å styrke det. Sykehuset sier at dette er et veldig godt team. Det er riktig, det er det, men det er ikke godt nok. Når det er ett års ventetid for pasienter for å komme inn, er det for lang ventetid. Mange av pasientene har allerede ventet i to–tre år før de har søkt om å komme inn. Det er ikke slik at tilbudet er for godt.

Det å ødelegge dette teamet ved å fjerne én stilling nå, gjør at pasientene vil få et redusert tilbud. Kommunikasjonsdirektør Erlandsen sier at tilbudet er bra nok. De som trenger det mest, får behandling. Det er riktig, behandling – men det er jo forebygging man skulle satse på, og det har statsråden gjentatt mange ganger. Mener ikke statsråden at det er forebygging av senkomplikasjoner som virkelig blir det viktige framover? Er det ikke viktig å ivareta den rollen, ikke bare å behandle senkomplikasjonene?

Statsråd Sylvia Brustad [13:01:15]: Jeg mener det er avgjørende å hindre at så mange mennesker blir syke av diabetes 2. Vi vet at en god del av dette henger sammen med den måten vi lever på. Derfor har vi også alt å tjene på å prøve å få flere folk i bevegelse, spise sunnere og prøve andre forebyggende tiltak for å hindre at folk blir syke. I dag er det om lag 120 000 mennesker som har diabetes 2. Derfor må vi prøve å hindre at så mange blir syke. Det er punkt nr. 1.

Dernest er det sjølsagt slik at uansett om man bor i Østfold, Hedmark eller andre steder, skal man ha gode tilbud om behandling – det være seg den behandling man trenger der og da, men sjølsagt også for å forebygge senkomplikasjoner. Jeg har fått forsikringer fra Helse Sør-Øst om at også diabetespasienter i Østfold vil få et forsvarlig medisinsk tilbud – det skulle bare mangle – men at situasjonen er at noen vil få noe lengre reisevei.

Regjeringa mener sjølsagt alvor med sin diabetesstrategi, og jeg minner igjen om at styret i Helse Sør-Øst sammen med styret i Sykehuset Østfold vil gå gjennom den for å sikre likeverdig tilbud i hele landet.

Vigdis Giltun (FrP) [13:02:31]: Jeg takker for svaret.

Jeg vil minne statsråden om at vi bruker 10 milliarder kr på diabetes syke hvert år. Syv av disse milliardene går til

å behandle senkomplikasjoner. Vi har som mål å avdekke alle de udiagnostiserte, og målet med å avdekke dem må jo nettopp være å gi dem god informasjon og lære dem å leve med sykdommen for å unngå senkomplikasjoner. Denne gruppen vil hele tiden komme i siste rekke hvis man skal ta seg av dem som trenger det aller mest, dem som er sykest, og dem som allerede har utviklet komplikasjoner. Hvis man gjennomfører dette med å få avdekket udiagnostiserte, er det ikke viktig at de får kompetent veiledning, slik at de kan unngå senkomplikasjoner? Mener statsråden at det skal være opp til sykehusene hele tiden å vurdere? Tror statsråden at det vil bli gode diabetesteam som kan fange opp disse, som kan ivareta den rollen, uten at det er øremerkede tilskudd eller klare retningslinjer?

Eirin Faldet hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Sylvia Brustad [13:03:39]: Jeg har ingen informasjon som skulle tyde på at diabetesteamet i Sarpsborg vil bli ødelagt fordi om det blir en stilling mindre akkurat der – den skal brukes til Sykehuset Østfold til fordel for diabetespasienter på andre måter.

Det aller viktigste med å forebygge er jo å få tak i folk før de kommer til spesialisthelsetjenesten, å sørge for at vi oppdager dem i skolehelsetjenesten eller på helsestasjonen – altså i ulike typer lavterskeltilbud. Og jeg vil også si: Jeg er heller ikke fremmed for å prøve ut nye modeller for å få tak i de udiagnostiserte enda tidligere. Jeg er helt enig med representanten i at dette er en stor utfordring.

Alle skal sjølsagt få god behandling, enten det er i Østfold eller i andre fylker. Det er sjølsagt kjempeviktig for å unngå senkomplikasjoner, som representanten er opptatt av. Det er mye av dette som kan forebygges gjennom lærings- og mestringssentrene som vi nå bygger opp i alle deler av landet. Også råd, tips, veiledning og oppfølging med hensyn til hvordan man skal håndtere den situasjonen man er kommet i, er kjempeviktig.

Spørsmål 16

Odd Einar Dørum (V) [13:05:03]: Jeg har dette spørsmålet til statsråden:

«Vi har mange graverende og sjokkerende eksempler på eldre og syke mennesker som har blitt skrevet ut fra Ulevål universitetssykehus uten å være ferdig utredet. Dette uttalte bydelsoverlegen i Nordre Aker. Virkeligheten bak en slik beskrivelse bidrar ikke til å sikre verdighet for eldre med komplekse sykdomsbilder.

Hva vil statsråden gjøre for å bedre samarbeidet mellom det statlige og det lokale helsetilbudet for syke eldre i livets sluttfase?»

Statsråd Sylvia Brustad [13:05:35]: Syke eldre vil ha behov for helsetjenester og hjelp fra mange. Kommunale tjenester og spesialisthelsetjenesten må sammen utgjøre et behandlingsnettverk rundt den enkelte bruker – samhandlinga må altså fungere. Situasjonen som er beskrevet i Nordre Aker Budstikke, om samhandlinga mel-

lom Ullevål universitetssykehus og bydel Nordre Aker i Oslo, er sjølsagt ikke slik vi vil den skal være. Sjuke eldre har akkurat de samme rettigheter til helsetjenester som alle andre. Det er et kjempeviktig mål å legge til rette for et helhetlig tilbud, slik at sjuke eldre mennesker kan leve et godt liv med best mulig funksjonsevne så lenge som mulig.

Derfor er det å få til en bedre samhandling mellom primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten noe av det viktigste vi bør drive med i tida framover, slik jeg ser det. Det er bakgrunnen for at Helse- og omsorgsdepartementet og Kommunenes Sentralforbund i juni i fjor undertegnet en treårig nasjonal rammeavtale om samhandling på helse- og omsorgsområdet. Et viktig formål med denne avtalen er at den skal føre til at alle kommuner og alle helseforetak inngår lokale samhandlingsavtaler. Hvordan skal vi håndtere situasjonen når en person skal ut av et sjukehus, tilbake til kommunen, og ikke kan dra til sin egen bolig med én gang? I den rammeavtalen har vi framhevet to områder der det er særskilt behov for god samhandling. Det gjelder sjølsagt helsetjenester, og det gjelder inn- og utskrivningspraksis, hvor vi ser at det er utfordringer. Vi anbefaler helt klart at rutiner for inn- og utskrivningspraksis mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten blir beskrevet i de lokale avtalene – altså at man helt konkret inngår avtaler om hvordan dette skal skje. Hvem har ansvaret for sjukehuset? Hvem i kommunen har ansvaret når folk skal ut og inn av sjukehus? På den måten kan vi både sikre god informasjonsflyt, som er bra og avgjørende for god kvalitet på behandlinga, og forutsigbare og gode behandlingsforløp for dem det gjelder.

Å styrke samhandlinga med primærhelsetjenesten har hele tida vært ett av mine aller viktigste styringsbudskap til de regionale helseforetakene. Det begynner nå i deler av landet å bære frukter. Det bygges opp samhandlingstiltak over hele landet, f.eks. innenfor kompetanseutvikling, sjukehjemstilbud der primær- og spesialisthelsetjenesten samarbeider, såkalt intermediære enheter, med gode resultater, og mobile team, det at en drar ut fra sjukehus til sjukehjem eller der eldre er – for å nevne noen av de tiltakene som er viktige for de sjuke og eldre som trenger det.

Jeg vil også nevne en ordning som heter praksiskonsulentordninga, som rett og slett går ut på at en fastlege eller annet helsepersonell fra primærhelsetjenesten samarbeider tett, er i en sjukehusavdeling på et sjukehus. Det har blitt en stor suksess, fordi denne koordinatorens hovedoppgave er å hjelpe pasienten på veien gjennom helsetjenesten, slik at han eller hun nettopp opplever en sammenhengende behandlingsskjede. De aller fleste sjukehus har nå opprettet slike stillinger for praksiskonsulenter. Jeg fikk nylig tilbakemelding fra de regionale helseforetakene om at det nå er 133 personer som jobber på den måten. Det er imponerende, og jeg mener det er et flott eksempel på et godt samhandlingstiltak – og vi utvider det med 20 til i løpet av dette året.

Når det så gjelder samarbeidet konkret mellom Ullevål universitetssjukehus og bydelene spesielt, har Helse Sør-Øst informert meg om at det er flere tiltak på gang for å

styrke samhandlinga. Det er nå etablert faste samarbeidsfora mellom sjukehuset og bydelene: Ett samarbeidsforum på administrativt nivå, og ett på faglig nivå. Jeg er informert om at det forumet som møtes på administrativt nivå, nå skal møtes oftere, nettopp fordi det er et stort behov for å diskutere hvordan vi skal finne fram til felles ordninger. Det er også besluttet å arrangere en felles fagdag for å diskutere hvordan dette skal løses for utvalgte pasientgrupper. På den fagdagen er målet å lage standard pasientforløp for pasienter som sokner til sjukehuset, og som trenger tjenester fra Ullevål universitetssjukehus, sjukehjemmene og hjemmesjukepleien.

Samhandlingsarbeidet er godt forankret i overordnede avtaler mellom Oslo kommune og sektorsjukehusene. Det er også tema for en bredt sammensatt arbeidsgruppe som arbeider med lokalsjukehustilbudet i hovedstadsområdet. Og det er sjølsagt også en del av den store prosessen som nå er i gang når det gjelder hovedstaden og i forbindelse med sammenslåinga av Helse Sør-Øst.

Jeg kan forsikre om at samhandling vil være et helt sentralt arbeidsområde i tida som kommer. Jeg er helt enig med representanten Dørum i at det er avgjørende viktig. I stor grad handler det om å støtte de lokale samarbeidspartnerne, slik at de kan bli enige om gode rutiner og felles samhandlingstiltak. Sjuke eldre er særlig avhengige av at dette fungerer bra. Sjøl om det fortsatt er lett å peke på forbedringsmuligheter – og det er det mange steder i landet – er det også gledelig å se at mange steder begynner samhandlingsarbeidet å bære frukter. Det er til stor nytte og glede for pasientene, og det må vi få til i hele landet.

Odd Einar Dørum (V) [13:11:05]: Jeg takker for et grundig svar. Det er nå ca. 16 år siden tidligere statsfysikus i Oslo Fredrik Mellbye og en kollega av ham som tidligere hadde vært fylkeslege i Hedmark, stoppet meg og sa: Det praktiseres aldersapartheid i Norge. Med det siktet de til at eldre mennesker ofte blir statistikk, og fordi sykdomsbildet er komplekst, blir det ikke møtt på den måten som det skal. Nå har statsråden vist forskjellige måter å gjøre det på.

La meg stille dette ene spørsmålet slik: Hva vil statsråden gjøre med det hun sa i sitt innlegg, at hun vil følge spesielt med når det gjelder inn- og utskrivning, at det er faste fora i Oslo? Hva vil hun gjøre for at vi ikke skal oppleve at noen skal kunne si at vi praktiserer aldersapartheid i vårt land?

Statsråd Sylvia Brustad [13:12:01]: Slik skal det ikke være. Sjølsagt skal sjuke eldre bli behandlet på samme måte som absolutt alle andre mennesker i vårt land. Bare la meg slå det helt klart fast!

I dag kommer jeg fra et todagers seminar med alle mine styrer i de regionale helseforetakene i hele landet og de øverste lederne på administrativt nivå. Ett av de temaene vi har brukt ganske mye tid på, er hvordan vi i praksis skal få til denne samhandlinga som mange har snakket mye om i mange år. Jeg vil bare gi et annet godt eksempel på hvordan det kan gjøres med veldig enkle grep. Ahus, altså universitetssjukehuset i Akershus, har opprettet en kon-

takttelefon som alle sjukehjemmene i Akershus kan ringe til. Når f.eks. Harry Hansen på 89 år ligger på sjukehjemmet og trenger hjelp, ringer de til sjukehuset for bistand og hjelp. Da slipper svært ofte Harry Hansen å bli sendt til sjukehuset, men kan få hjelp der han er, enten fordi personalet stadig får faglig påfyll, eller fordi leger kan rykke ut. Dette er også en veldig god måte å drive samhandling på, som vi er nødt til å ha mer av. Vi er i gang, men vi er ikke i mål.

Jeg skal love representanten at dette vil jeg følge meget nøye, og Regjeringa vil også komme tilbake med ytterligere forslag i løpet av ikke så altfor lang tid.

Odd Einar Dørum (V) [13:13:17]: Jeg oppfatter statsrådets engasjement. Da skal jeg også være konkret. La meg nå ta utgangspunkt i det som er situasjonen i en stor by som Oslo. Det er ikke alltid folk i Oslo har et nettverk. Det kan hende at de faktisk er helt alene. Det betyr jo at belastningene og utfordringene for dem som skal stille opp, vil øke. Jeg kjenner godt til det gjennom ulike deler av mitt liv.

Nå har statsråden vist til at det f.eks. mellom Ullevål universitetssykehus og bydeler er faste fora, både administrativt og faglig. Ser statsråden for seg noen form for avrapportering, en slags utsjekking, et slags tilsyn, for å se hva som kan skje gjennom disse fora for at vi ikke skal komme i nærheten av det jeg har beskrevet som aldersapartheid? Som jeg sa i mitt spørsmål til statsråden, må vi ikke komme i den situasjonen at det ikke blir verdighet for eldre med komplekse sykdomsbilder i livets slutfase. Ser statsråden for seg en måte der en aktivt kan sjekke ut disse pasientene? Jeg stiller spørsmålet fordi andre statsråder i andre sammenhenger nettopp har valgt denne litt aktive tilsynsformen, slik at man er på hugget i forhold til de spørsmålene som vi nå behandler i denne spørretimen.

Statsråd Sylvia Brustad [13:14:26]: Ja, jeg kan forsikre representanten Dørum om at jeg er på hugget også når det gjelder dette. Det er sjølsagt riktig, som representanten sier, at det er mange mennesker som er ensomme, alene, som ikke har nettverk. Vi ser jo dessverre også av en del av oversikten over medisiner og nervemedisiner, at mange eldre også bruker det. Jeg tror nok det kan henge sammen med noe av det representanten Dørum tar opp her. Så det er mange varselsignaler som vi bør ta på alvor.

Jeg liker ikke tilsynsformen. Vi har en helsereform som er som den er, og den er jeg en ivrig forsvarer av. Det jeg kan forsikre representanten om, er at jeg har en god dialog med Helse Sør-Øst. Vi har jevnlig møter, ikke minst nå i forbindelse med hovedstadsprosessen, og der vil samhandling være et sentralt tema – det er et sentralt tema. Jeg skal også ha et møte med ledelsen i Oslo kommune, hvor dette vil være et tema, i løpet av ikke veldig lang tid. Jeg kan for øvrig orientere om at oppfølging av samhandlingsavtaler, å styrke bruken av individuelle planer, epikrise utskrivelsesdagen, og styrking av praksiskonsulentordningen er noe av det Helse Sør-Øst nå jobber med for å gjøre det enda bedre for folk som bor også i denne delen av landet.

Spørsmål 17

Kåre Fostervold (FrP) [13:15:58]: «Norsk Landbrukssamvirke varslet nylig at det er stor mangel på kjøtt fra storfe, sau og lam i det norske matvaremarkedet for å dekke etterspørselen. Man regner med at dette underskuddet vil øke ytterligere i de nærmeste årene, og at man nok engang vil få den samme situasjonen når det gjelder melk.

Vil statsråden sørge for å forenkle regelverket slik at norske matprodusenter selv får disposisjon over egen produksjon og kan utnytte produksjonskapasiteten på gården?»

Statsråd Terje Riis-Johansen [13:16:41]: Aller først vil jeg få bemerke at jeg stiller meg noe undrende til representantens påstand om mulig underdekning av melk i Norge. Det er ingen underdekning av melk i Norge, og det er heller intet som tilsier at det kommer til å bli det.

De tiltak som ble iverksatt i siste halvdel av 2007, har virket som forutsatt, og lagrene for hvitost er bygd opp. Når det gjelder forbruket i 2007, og foreløpige tall for 2008, ser vi at etterspørselen etter konsummelk stabiliserer seg, og at forbruket av ost og andre meieriprodukter er på vei opp, men det er, som sagt, en situasjon på melkemarkedet som er svært håndterbar.

For å unngå overproduksjon og for å oppnå en regionsmessig fordeling av produksjonen er det nødvendig å videreføre kvoteordninga for melk. Jeg er imidlertid innstilt på å ta en diskusjon om hvordan vi kan øke fleksibiliteten i kvoteordninga for melk, styrke enkeltbrukene og øke likebehandlingen av enkeltbruk i melkeproduksjonen med samdriftene.

Når det gjelder kjøtt av storfe og sau/lam, viser prognosene at norsk produksjon i 2008 vil holde seg oppe jamført med 2007. Normal forbruksøkning har de siste årene vært på 2–3 pst. pr. år for storfe, som i og for seg er en stor økning, men likevel ser vi for 2007 en mye høyere økning – en salgsøkning på 6 pst. Det gjør at produksjonen må økes betydelig i årene som kommer, fordi etterspørselen øker. Storfe- og sauehold er biologiske produksjoner hvor det tar tid å utvide produksjonsgrunnlaget.

Det å lykkes i de grovførværende produksjonene gjennom å dekke den innenlandske etterspørselen, er avgjørende for meg – ikke minst i en distriktpolitisk sammenheng. Både ut fra målsettingene om bosetting og sysselsetting og for å klare å opprettholde kulturlandskapet rundt i landet, er det viktig å kunne bruke de gressetende dyrene nettopp til det. Jeg tar derfor markeds situasjonen for storfe og sau/lam svært alvorlig. Nettopp derfor prioriterte jeg også disse sektorene så sterkt i forrige jordbruksoppgjør at bruttoinntektene til storfe- og saueprodusentene ble økt med henholdsvis om lag 25 000 og 35 000 kr pr. årsverk. Det er en økning langt utover det som har vært gitt i de siste års jordbruksavtaler.

Den forskjellen i produksjon og forbruk av kjøtt som vi har sett utvikle seg de siste årene, mener jeg har tre hovedforklaringer:

1. Norske kuer melker mer enn før. Det betyr at det er færre kuer, som igjen betyr at det blir født fær-

re kalver, noe som igjen gir grunnlag for færre kjøttedyr.

2. Forbruket har økt betydelig. Bare det siste året har forbruket av storfekjøtt i Norge økt med 6 pst., svinekjøtt har økt med 7 pst., og fjørfekjøtt har det siste året økt med 13 pst. Det er formidable tall.
3. Vi har hatt en svak inntektsutvikling i næringa. Fra 1995 til 2005 var gjennomsnittlig inntektsvekst på 2,75 pst. årlig. Det har bl.a. ført til manglende investeringer i kjøttsektoren.

Som jeg sa i mitt svar forrige onsdag til representanten Fostervold vedrørende rekruttering, er det viktigste tiltaket for at vi skal ha bønder her i landet, nettopp å bidra til gode rammebetingelser i næringa gjennom inntektsmuligheter, kapitaltilgang og gode velferdsordninger. Det var viktig for meg å prioritere det da jeg startet opp mitt arbeid, nettopp fordi vi har hatt en tiårsperiode med særdeles lav inntektsutvikling i landbruket. Det var da nødvendig å legge til rette for en inntektsutvikling framover som peker i en annen retning og er bedre enn det som var tilfellet før vi tok over.

Jeg er derfor svært glad for at prognosene for produksjonen i 2008 ser bedre ut enn på lenge. Samtidig øker, som sagt, etterspørselen enda mer enn produksjonen. Denne etterspørselsveksten må jordbruket se på som en stor mulighet til å øke produksjonsvolumet og inntektsgrunnlaget i næringa. Etterspørselsveksten fra 2006 til 2008 har en bruttoverd på 1,3 milliarder kr på målprispunktet. Det er derfor tryggere enn på lenge å øke produksjonen, faren for pristap er mindre, og konkurransekraften i forhold til omverdenen er bedret på grunn av prisutviklinga ute.

Når det gjelder strukturen i produksjon av storfe og sau/lam, gjennomførte vi ved fjorårets jordbruksoppgjør en rekke tiltak for å stimulere til produksjon både hos små og store bruk. Produksjonsutviklinga tyder på at disse virkemidlene nå er i ferd med å begynne å virke. Jeg vil imidlertid vurdere ytterligere tilpasninger i virkemidlene i forbindelse med vårens jordbruksoppgjør.

Siktemålet vil være å stimulere produksjonen samtidig som en ivaretar en balansert utvikling mellom distrikter og mellom større og mindre bruk. Dette er et mål som ikke kan oppnås med representanten Fostervolds landbrukspolitiske prioriteringer. I sitt budsjettforslag for 2008 foreslo representanten Fostervold og Fremskrittspartiet å redusere jordbruksavtalen med 7,1 milliarder kr. Det ville ha svekket økonomien med 122 000 kr pr. årsverk i jordbruket. Hvis så galt hadde skjedd at Fremskrittspartiet hadde fått flertall for sitt budsjettforslag i Stortinget i fjor høst, ville vi nå hatt en krise i storfe- og sauekjøtt næringa i Norge. Produksjonen ville ha stupt, og viljen til å investere ville vært borte. Ja, allerede i det øyeblikk norske kjøttprodusenter tror at Fremskrittspartiets landbrukspolitikk kan komme til å bli gjennomført, vil vi se at investeringene og produksjonen blir sterkt redusert.

Kåre Fostervold (FrP) [13:22:34]: Statsråden prøver nok en gang trikset med å gå løs på Fremskrittspartiets politikk. Men nå er det slik at Senterpartiet i ulike regjeringer har sittet i posisjon i veldig, veldig mange år, og vi

ser at utviklingen innenfor landbruket er bekymringsfull på mange områder. Situasjonen på verdensmarkedet gjør at det er et positivt tilsnitt og muligheter for det norske landbruket, men det tror jeg ikke er på grunn av statsrådens partis politikk.

Men når man belaster norske forbrukere med en type statlig avtale som innebærer kostnader på over 20 milliarder kr pr. år, skulle man tro at man skulle klare å få til en produksjon som sørger for at vi er sjølberget kanskje særlig på kjøtt siden. Det har vi altså ikke fått til. Men i statsrådets innlegg synes jeg jeg hørte en type garanti for at vi skal klare å være sjølforsynt innenfor kjøttproduksjon. Derfor vil jeg bare spørre statsråden: Kan han redegjøre for Regjeringens målsetting i henhold til jordbruksoppgjøret, og om vi skal få eget produsert kjøtt i fremtiden?

Statsråd Terje Riis-Johansen [13:23:41]: I motsetning til Fremskrittspartiet har faktisk denne regjeringa og jeg ambisjon om å dekke opp det norske forbruket av kjøtt med innenlandsk produksjon. Så vidt jeg vet, ønsker Fremskrittspartiet å bygge ned grensevernet rundt norsk produksjon. Det fører til redusert norsk produksjon, redusert andel norsk vare til norske forbrukere.

Så brukte jeg ca. 10 pst. av mitt innlegg til å omtale Fremskrittspartiet. Jeg konstaterer at representanten Fostervold synes det er for mye å bruke 10 pst. av et innlegg på det. Jeg tar meg det ad notam.

Hva angår garantier i forhold til produksjon videre, sa jeg at når det gjelder melk, er jeg helt sikker på at vi ikke kommer til å ha noen underdekning i Norge framover. Vi har produksjonskapasitet til å dekke opp eventuelt økt forbruk, hvis det kommer. Når det gjelder kjøtt, har vi hatt en underdekning som har utviklet seg over svært mange år. Vi ser nå at kurvene er i ferd med å snu på det viset at viljen til å øke produksjonen er større enn hva den har vært før, og vi ser at den nedadgående kurven, f.eks. når det gjelder sau/lam, nå er i ferd med å flate ut. Det er veldig bra.

Kåre Fostervold (FrP) [13:24:44]: Representanten underslår ikke at det er en positiv utvikling innenfor landbruket, men spørsmålet er: Hvor lang tid har vi på oss for å rette opp det underskuddet? Det som er bekymringen hvis vi har en varig import til norske butikker, er at den norske forbruker skal bli så vant til å kjøpe importert kjøtt at argumentet om at norsk kjøtt er best, og norsk kjøtt har best kvalitet, blir utvannet. Det er bakgrunnen for at jeg tar opp dette spørsmålet.

Når kan vi forvente at vi tar inn det gapet som er mellom norsk produksjon av kjøtt og forbrukernes etterspørsel etter kjøtt? Vi er inne i en trend som vil føre til mer og mer varig import av kjøtt, dvs. at forbrukerne blir vant til å se utenlandsk kjøtt i norske butikker. Det kan føre til en utvanning av målsettingen til landbruket.

Statsråd Terje Riis-Johansen [13:25:45]: Jeg skjønner spørsmålet, men jeg skjønner ikke hvorfor spørsmålet kommer fra representanten Fostervold.

Jeg synes at punkt én burde være at representan-

ten Fostervold sørger for å omskrive sitt partiprogram og ikke ha som mål å bygge ned grensevernet rundt norsk matproduksjon og sånn sett legge til rette for at disse importkanalene forsterkes, at det nettopp er økt import av kjøtt som kommer. Fremskrittspartiets landbrukspolitikk er en oppskrift for økt andel utenlandsk kjøtt i norske butikker, og så står representanten Fostervold på Stortingets talerstol og er bekymret for det som vil være konsekvensene av Fremskrittspartiets politikk. Det er komplett umulig å forstå den sammenhengen.

Men min bekymring er betydelig i forhold til nettopp dette. Det viktigste vi da kan gjøre, og som jeg også sa

i mitt første innlegg, er å øke lønnsomheten i kjøttproduksjonen – tilbud og etterspørsel, hvor lønnsomt det er å produsere en vare. Det mener jeg vil føre til at tilbudet øker. Når vi nå har lagt mer penger inn i kjøttproduksjon, er det en stimulans til å øke produksjonen framover. Jeg har også sagt at jordbruksoppkjøret i år kommer til å være en videreføring av det jordbruksoppkjøret som var i fjor. Det betyr fortsatt økt fokusering på stimulans til å øke kjøttproduksjonen i Norge.

Presidenten: Dermed er det siste spørsmålet besvart. Dagens kart er også ferdigbehandlet.

Ber noen om ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 13.28.
